

Oletko koskaan nähnyt

Viljo Kajava

ERKKI HAKKILUOTO

POMMILA

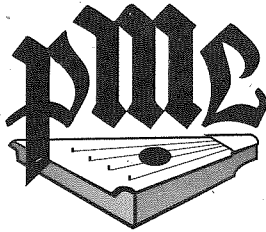
55

Adagietto
mp Oletko koskaan nähnyt
nä - nyt hiek - ka - poh - jaan py - säh - ty - neen jaa - lan u - ni ku - vaa?
nä - nyt

rit.

a tempo c.b. ch.
I *B mf* Siel lä se on ve den kau niis - ti
c.b. ch.

Se on kuin
II *T mf* Se on kuin jo ku
ik ku na; *p* Se on kuin meis tä. Se on kuin meis tä *mut - ta mf*
p Se on kuin se on kuin meis tä

Porin Mies-Laulu
55-vuotiskonsertti
Promenadikeskuksen salissa
lauantaina 25 maaliskuuta 2000
klo 18.00

Johtavat: Erkki Hakkiluoto
50 vuotta kuoronjohtajana,
jäähyväiskonsertti
Pekka Peltonen
Guido Ausmaa

Avustavat: Pekka Salmi, laulu
Laura Ausmaa, huilu
Juhani Romppanen, pianosäestykset
Porin Poikakuoro,
johtaa Vuokko Järvenpää
juonto Raikko Jaatinen

OHJELMA

Franz Abt.....	Kevätlaulu
C.M.Bellman, sov.H.Puukko	Unkarin viiniä
Lassi Utsjoki.....	Kissankello
Kansansäv.,sov.Selim Palmgren....	Venehessä vetten päällä
Selim Palmgren	Yötunnelma
Kauko Käyhkö.....	Kesäyö
Irlantil.kansanl.,sov.Juha Holma...	Kesän viime kukka
	Huilusoolo: Laura Ausmaa
Juha Holma	Löylyloitsu
W.A.Mozart.....	Ave verum corpus
John Rutter	Look at the World
	Porin Poikakuoro
Frans Linnavuori.....	Minä laulan sun iltasi tähtihin
Selim Palmgren	Serenaadi
	Soolokvartetti
Gustav Ernesaks.....	Hakkame mehed minema
W.A.Mozart.....	Sarastron aaria oopp. Taikahuilu
	Soolo: Pekka Salmi
Jean Sibelius	Venematka
Toivo Kuula.....	Virta venhettä vie
Ilkka Kuusisto.....	Finaali
Erkki Hakkiluoto.....	Oletko koskaan nähnyt...
Villem Kapp	Pohjanrannikolla sävelrunoelma

Musiikkineuvos Erkki Hakkiluoto (s.28.6.1927) on toiminut Porin Mies-Laulun taiteellisena johtajana lähes 35 vuotta ja kaiken kaikkiaan kuoronjohtajana 50 vuotta.

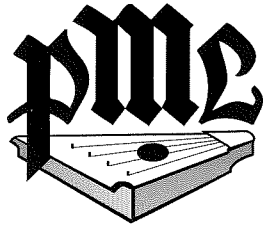
Jo koulupoikana alkanut musiikkiharrastus on jatkunut läpi koko elämän. Porin Lyseon jälkeen Hakkiluoto opiskeli Raumalla ja valmistui vuonna 1950 kansakouluopettajaksi. Hän opetti eri paikkakunnilla, mm. Helsingin seudulla, mikä mahdollisti samalla musiikin opinnot Sibelius-akatemiassa. Vuonna 1959 professori Altti Järvinen houkutteli Hakkiluodon takaisin Poriin ja Porin Mies-Laulun toiseksi johtajaksi. Vuodesta 1965 lähtien on Hakkiluoto luotsannut Mies-Laulua.

Erkki Hakkiluoto tunnetaan myös kanttoriurkurina ja säestäjänä useissa eri tilaisuuksissa. Hän oli Porin Poika-kuoron säestäjänä koko 70-luvun. Hakkiluoto on toiminut aktiivisesti seurakuntatyössä ja pitänyt isänmaallisuuden rinnalla tärkeänä kirkkomusiikkia. Hän on ollut myös mukana lukuisissa eri luottamustehtävissä, kuten SULASOL:in Satakunnan piirin hallituksessa ja Suomen Mieskuoroliiton hallituksessa.

Erkki Hakkiluodolle myönnettiin Director musices nimi ja arvo vuonna 1978 ja Musiikkineuvoksen nimi ja arvo vuonna 1995.

Erkki Hakkiluoto on myös säveltänyt ja sovittanut lukuisia teoksia. Tässä konsertissa kuuluttavalla teoksella hän voitti 1. palkinnon mieskuorosarjassa, SULASOL:n Satakunnan piirin järjestämässä sävellyskilpailussa vuonna 1988. Porin Mies-Laulun taiteellisena johtaja aloittaa nyt diplomikuoronjohtaja Guido Ausmaa ja toisena johtajana jatkaa Pekka Peltonen.

Erkki Hakkiluoto on kuitenkin luvannut pysyä taustavaikuttajana ja iloisen kuorohengen luojana vielä pitkään.

HYVÄ MIESKUOROLAULUN YSTÄVÄ

Kädessänne on jälleen POMILA. Pomila on säännöllisen epäsäännöllisesti ilmestynyt koko Porin Mies-Laulun toiminta-ajan. Nyt, tuhatluvun vaihtuessa katsottiin aiheelliseksi toimittaa uusi Pomila.

Millenniumin aikaan kuorollamme on aihetta tehdä välitilin päätös. Näin on monestakin syystä, joista olennaisin on, että kuoromme maestro vaihtuu. Kuten tiedämme, Porin Mies-Laulussa on ollut tähän mennessä vain kaksi johtajaa: professori Altti Järvinen sekä musiikkineuvos Erkki Hakkiluoto. Kuten Erkki totesi 55-vuotiskonsertissa, hän jättää seuraajalleen hyvässä iskussa olevan kuoron. Tästä on hyvä jatkaa. Mikä tärkeintä, Erkki on luvannut edelleen olla kuoromme henkisenä tukena, "kummisetänä".

Porin Mies-Laulussa siis on tapahtumassa sukupolvenvaihdos, kun vanhaisäntä luovuttaa tilan nuorempiin käsiin. Uusi isäntä saa hoitaakseen hyvän perintötilan, jota on hoidettu ammattitaidolla ja rakkaudella. Nuorella polvella on uusia ideoita, raikkaita ajatuksia. Vaikka me kunnioitamme menneiden polvien työtä, meidän on luotava katseemme tulevaisuuteen. Kun ajamme autoa liikenteessä, katse on pidettävä tiukasti tuulilasissa. Tausta-peiliin on syytä silloin tällöin vilkaista, mutta jos sinne jää pitkäksi aikaa katsomaan, voi käydä huonosti.

Hyvät laulajaveljet ja kuoromme ystävät. Hyvässä vireessä, ammattitaitoisina ja tiiviin yhteishengen läpätunkemina viemme kuoromme menestykseen. "Niin raskas, paatinen on tie, mi taiteen kukkuloille vie,,,"

VAPPUNA 2000
POMILAN TOIMITUS

Toimituskunta:

Päätoimittaja Raikko Jaatinen
Toimituspäällikkö Antti Pekola
Ilmoitushankinta Sauli Nevamäki
Osmo Blomroos
Seppo Ahokas

Kansi
Suunnittelu/Taitto/Kuvaus
Tg:t Kauko Naarmala ja
Johanna Pohjavirta

POMILA 55 (nro 33)

PORIN MIES-LAULU

Kuoron hallitus:

Puheenjohtaja
Pekka Koskenkorva
Varapuheenjohtaja
Mikko Nuorsaari
Laulunjohtaja
Erkki Hakkiluoto
Varalaulunjohtaja
Pekka Peltonen
Toiminnanjohtaja
Erkki Anttila
Isännöitsijä
Taisto Lähteenmäki
Taloudenhoitaja
Markus Laaksonen
Sihteeri
Martti Suominen
Jäsen
Sauli Nevamäki
Varajäsen
Harri Huhtinen
Varajäsen
Seppo Ahokas
Varajäsen
Harri Keto
Varajäsen
Timo Venttinen

Stemmaviskaalit:

Pekka Tiusanen 1. tenori
Veikko Aalto 2. tenori
Mikko Nuorsaari 1. basso
Antti Pekola 2. basso

KUIN KUVASTIMESTA

On tullut aika ja hetki, jolloin on aihetta katsoa menneitten vuosien ja vuosikymmenien säveltapahtumia, ehkä entistä laveammin, syvällisemmin kuin kuvastimesta. Otsikko on lainaus suuresti ihailamani säveltäjä-prof. Joonas Kokkosen erään orkesteriteoksen nimestä. (...durch einen Spiegel..) Kuvastimesta voi ehkä ajatella ja kuvitella katsovansa erilaisia näkyjä, kauas menneisiin aikoihin, lähemmäs, lähelle, sivummalle, nykyhetkeen- tulevaisuuteenkin. Näyt, jotka koen kuvastimessani, eivät alkuunkaan ole murheen, tuskan tahi huoltien näkyjä. Ne ovat eletyn, koetun, suoritettun musiikki- ja nimenomaan rikassisältöisen kuorotyön - olipa se sitten miten vähäarvoista tahansa- monimuotoista peilausta.

Katson olevani musiikkityötäni ajatellen aika "myöhäsyntyinen". Sota-ajan hajanainen keskikoulu. Työtä kotitilalla. Varsinaista ohjausta musiikissa vasta 19-vuotiaana Rauman seminaarissa. Tosin kodin vahva myönteinen vaikutus asiaan jo aivan lapsena. Hyvä harmoni kotona ja virret soivat. Ensin hitaasti, sitten a-tempo. Tänä päivänä koenkin itsekseni, että vasta näinä aikoina alkaisin olla joltinenkin kuoronjohtaja.

Olen korvaamattomaksi onnekseni saanut oppimismielessä astua musiikin rajattomaan arvomaailmaan Sibeliuksen akatemiassa, Klemetti-opistossa, lukuisilla musiikkikursseilla, Mieskuoroliiton hallituksessa 29 vuotta, piirimme puheenjohtajanakin lähes 10 vuotta, mutta ennen kaikkea kuoron edessä, sen yhtenä "perheenjäsenenä". Ja tämän kaiken keskeinä nähdä läheltä ja tulla tuntemaan lukuisia maam-

me keskeisiä musiikkipersoonallisuuksia. Kokea Sulo Saaritsin isällinen läheisyys, Ahti Sonnisen totinen, älykäs huumori, Matti Lehtisen sydämelliset sanonnat Keski-Porin kirkon urkuparvella, Mauno Kuusiston hiljainen vaatimattomuus, Harald "Hirmuisen" (Andersen) vaativat otteet ja hienostuneisuus, Jouko Tolosen kärttyisä hermoilu, asuntoveneen sisustussuunnittelu Veikko Tyrväisen kodissa Mannerheimintiellä, Arvo Rääkkösen ratkaiseva tuki ja ohjaus musiikin syvyyksiin, vain nämä muutamamat kuvastinnäyt mainitakseni. Sitten lähemmäs. Ehkä ei niinkään ajallisesti, mutta muuten. Me kaikki tiedämme, mikä, kuka ja mitä oli meille kuoroisänämme prof. Altti Järvinen. Hän kirjoitti kerran minulle osoittamaansa viestiin: "Meill' on kahden sielun silta". Ja mikä kerran oli, on yhä. Näin toteaa Sulho Ranta musiikinhistoriateoksensa loppulauseunnossa. Näin halunneemme aina olevan. Maestromme totesi kuorotyönsä päätöshetkinä: Ehkä voin PML:stä sanoa, minun kuoroni. Näin itsekin melkein uskaltanen vielä tässä vaiheessa ajatella. Onkohan hieman itsekäs näky? Sallittakoon kuitenkin noin hiukan leikkimielessä.

Entä kuvastimeni oma henkilökohtainen sanoma kuoronharjoittamisesta ja harjoitustapahtumasta. Katsoen sekä lähelle että kauemmas vuosien taakse. Kauan työelämässä mukana olleet, kokeneet lehtorit ja opettajat kertovat, etteivät he ole menneet koskaan yhdellekään opetustunnille vailla tiettyä jännitystä. Tässä "hommassa" on kyllä jotain samaa. Ehkä sille onneksi. Aiemmin, kun oli pitkä koulupäivä harjoitusillan edellä, joutui miettimään,

Porin Mies-Laulun uljas joukko Satakunnan sotilassoittokunnan kera isänmaallisessa illassa Keski-Porin kirkossa 5.12.1999

miten osaan olla innostava ja antaa harjoitustapah- tumaan riittävää tarkoituksenmukaisuutta. Vaan kun siihen sitten "hypähti" ja harjoitus meni onnistuneesti, oli (ja on) olo niin virkeä ja vauhdikas, ettei uni ollut tulla illalla. Olen kaikkien näitten kuorotyövuosieni aikana tutkistellut, tarkkaillut omaa asemaani tällä paikalla. Jos olisi tullut vähäinenkin luottamus- pulari suunnitteluissa, toteutuksissa, olisin väistynyt välittömästi sivuun. Mitään tällaista en ole milloin- kaan havainnut, en kauempaa, en läheltä. Yhteistyö ja päämäärien rakentelu on mielestäni aina suurem- moisesti onnistunut.

"Mitä tästä nyt sitten jatkossa tulee ilman minua". Ajatus, peilikuva ei ole todenmukainen, mutta alita- junnan syvyyksissä saattoi käväistä tällainenkin vä- lähäys silloin, kun ei vielä ollut varmuutta eikä tie- toa työni varsinaisesta jatkajasta. Nyt tiedämme, että PML:n merkittävän menneisyyden, vankan nykyhet- ken ja toiveikkaan tulevaisuuden kuvastinnäky on ilon ja turvallisuuden tunteitten täyttämä. Vaikka olen luvannut olla voimieni mukaan Guidon, Pekan ja kuoron tukena ja apuna, lupaan olla liiaksi puut- tumatta ohjelma-y.m. suunnitelmiin. Tiedän, että Guido Ausmaa on jo alustavasti tätä perustyötä teh- nyt. Antakaamme hänelle kaikki tukemme, ja voi- makkaan työpanoksemme näitten suunnitelmien to- teutukseen.

Mitäpä katsottavaa olisi vielä kuvastimessani. Kymmenet konserttitalit, kirkot ja muut laulupaikat, vaikkapa luonnon keskellä. Sadat onnittelukäynnit ja siunaustilaisuudet unohtumattomine tunnelmi- neen. Itseeni kohdistuneet arvonimet ja kunniamer-

kit, jotka tuntuvat aivan liiallisilta ansioilta – joista kuitenkin olen aina syvästi iloinnut. Ne kaikki ovat yhdessä lauluveljien kanssa hankittua henkistä pää- omaa. Näky on niinkään konserttitemme omat ja vie- railevat solistit, säestäjät ja puheenvuorojen käyttä- jät. Tunnettuja nimiä, pitkäaikaista yhteistyötä ja upeita esiintymisiä.

Tiedämme, mikä on Porin Mies-Laulun sisäinen ajatusmaailma. Vapaa isänmaa, ihmis- ja luonnon- kauneus, terve huumori, elämänriemu kuin myös tarpeellisissa kohdissa vakavuus, siinä osana kirk- komusiikki, jota itsekin eri muodoin olen aina ha- lunnut viljellä. Lauloimme aikanaan saksalaisen kuor- onjohtaja-ystävämme sävellystä "Niemand hat grös- sere Liebe, dass er sein Leben lässt für seine Freun- de". Haluan lopettaa tämän kuvastimeen katseluni tähän raamatun Johanneksen evank. 15. luvun suo- mennettuun säkeeseen: "Ei kenelläkään ole sen suu- rempaa rakkautta kuin että hän antaa elämänsä (työnsä, taitonsa) ystävänsä edestä".

Erkki Hakkiluoto

MIESKUOROLAULU ON HIE- NO HARRASTUS, TAPA ELÄÄ JA VIELÄ PALJON MUUTAKIN

Viisikymmentäviisi vuotta Porissa on toiminut mieskuoromusiikkia tekevä yhdistys, joka on jo monen mielestä muodostunut paikkakunnallemme instituutioksi. Porin Mies-Laulu on siis kuoro, joka on ollut olemassa jo iät ja ajat ja jonka historia sekä juuret ulottuvat vieläkin pitemmälle kuin perustamisvuoteemme 1945 asti.

Olemme olleet mukana satakuntalaisissa ja varsinkin porilaisissa juhlissa ja tapahtumissa jo satoja kertoja. Tietooni ei ole tullut kovinkaan monta kertaa, jolloin taiteellinen johtomme ei olisi lyhyelläkin varoitusajalla saanut kokoon esiintymiskelpoista kokoonpanoa sitä pyydettyä.

Pelkästä velvollisuudentunnosta kukaan ei jaksaa kuorolaulua harrastaa. Kysymyksessä onkin paljon muuta, kuten musiikin tekemiseen osallistumisesta, jatkuvasta uuden opettelemisesta, oppimisesta, kehittymisestä, yhteishengestä, uusiin kulttuureihin ja maihin tutustumisesta sekä kaiken kaikkiaan vertaansa vailla olevasta hienosta harrastuksesta.

Kuoroharrastus voi olla myös tapa elää, mistä yhtenä elävänä esimerkkinä on pitkäaikainen taiteellinen johtajamme, musiikkineuvos Erkki Hakkiluoto. Hän on omistanut kaiken liikenevän vapaa-aikansa ja tarmonsa mieskuoromusiikille vaivojaan valittamatta ja aikaansa säästämättä. Tästä kaikesta haluan koko Porin Mies-Laulun puolesta esittää julkisen, sydämellisen kiitoksen Erkille hänen nyt ilmoitettuaan jättävänsä kuoron ykkösjohtajan tehtävät diplomikuoronjohtaja, musiikin maisteri Guido Ausmaalle. Uuden vetäjän myötä myös musiikkivalikoimaan tulee varmasti uusia tuulahduksia.

Koska mieskuorolaulu on tapa elää, tulemme varmasti näkemään Erkin vielä monessa yhteydessä, missä tehdään musiikkia tai edes puhutaan siitä. Guidonkin tiedämme jo nuoresta iästään huolimatta harrastaneen kuoromusiikkia jo vuosia. Uskon, että kun hän joskus kaukana tulevaisuudessa viettää viisikymmenvuotistaiteilijajuhliansa, hänkin voi tyytyväisenä todeta kuoroharrastuksen olevan koko elämän kestävän tavan elää.

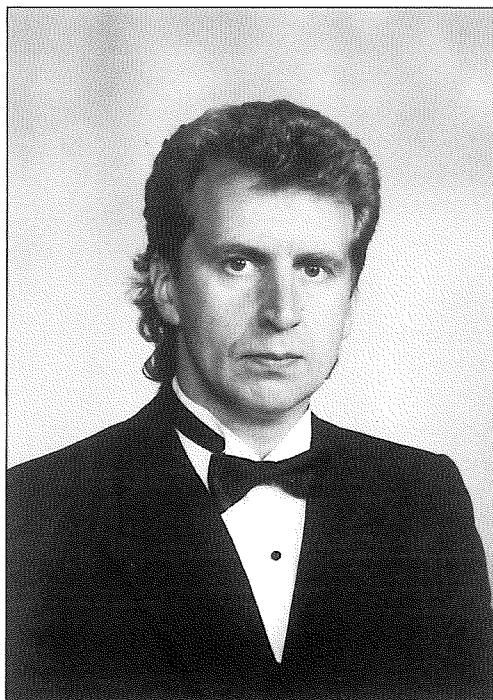
Uusille mieskuoromusiikista kiinnostuneille tuleville laulajaveljille haluan välittää rohkaisevat terveiset. Ottakaa itsellenne aikaa maanantaisin kaksi ja puoli tuntia syyskuusta huhtikuuhun ja tulkaa osoitteeseen Vapaudenkatu 10. Musiikkilautakuntamme kertoo jatkotoimenpiteet ja hyvässä tapauksessa saatat saada itsellesi harrastuksen, jonka parissa voit kehittyä, saada itseluottamusta, kokea musiikin tekemisen riemua ja löytää uusia ystäviä. Kolmetoista vuotta sitten otin tämän ratkaisevan askelen enkä ole jälkeenpäin joutunut katumaan muuta kuin sitä, että miksi en aloittanut vieläkin aikaisemmin.

Uusi kuorotalomme tuntuu joka päivä yhä onnistuneemmalta ratkaisulta ja monet kuoroveljetkin ovat sanoneet taloa erinomaisen toimivaksi, sekä tiloiltaan että akustiikaltaan. Tuntuu jo vähitellen kotoisalta, vaikka monia yksityiskohtia vielä viimeistellään. Näistä mainittakoon Sävelsalin etuseinän koristeeksi tuleva taiteilija Pertti Mäkisen Reliefi. Osa salin valaistuksetakin on vielä toteuttamatta. Kulttuuriyhdistys, kuten oma Porin Mies-Laulummekin, joutuu valitettavasti painiskelemaan taloudellisten realiteettien kanssa. Kaikkia suunnitelmia ei voida kerralla toteuttaa, vaikka kuinka mieli tekisi.

Tukijamme, niin yritykset, Porin kaupunki, yhteisöt ja yksityiset kannattajamme ja tukijamme, ansaitsevat valtavat kiitokset myönteisestä suhtautumisesta toimintaamme kohtaan. Ilman Teidän jo vuosia jatkunutta henkistä ja taloudellista tukeanne tuskin Porissa nyt olisi niin hienoa ja toimivaa kulttuuri- ja juhlataloa, mitä Porin Mies-Laulun talo on. Musiikista ja musiikin tekemisestä nauttiminen on uskomattoman upeaa.

Hyvää kevättä
ja kesää toivottaen
PEKKA KOSKENKORVA
Porin Mies-Laulun
puheenjohtaja

UUDEN MAESTRON MIETTEITÄ

"Hakkame mehed minema"

"Tästä me miehet lähemme" kansanruno

Näillä sanoilla Gustav Ernesaksin laulusta on kiva lähteä liikkeelle uudessa haasteellisessa työssä.

Asun Porin Vanhallakoivistolla vaimoni Üllen ja kolmen tyttäreni kanssa. Poriin meidät toivat vuonna 1990 kuoromusiikki ja ystävyysuhteet. Olemme viihtyneet Porissa. Minulla on riittänyt mielenkiintoisia töitä Porin ja Rauman musiikkielämässä.

Olen valmistunut kuoronjohtajaksi ja musiikinopettajaksi Viron Musiikkiakatemiasta. Lisäopintojen jälkeen Sibelius - Akatemiassa sain musiikin maisterin pätevyyden. Kuoronjohtajan kokemuksesta on kertynyt 18 vuotta erilaisten kuorotyyppien parissa. Nykyisin opetan musiikkia Länsi-Porin yläasteella ja lukiossa. Johdan Sävelsirkkujen Laulusirkkuja ja toimin Rauman Poikakuoron taiteellisena johtajana.

Haluan kiittää Erkki Hakkiluotoa valtavasta panoksesta Porin Mies-Laulun hyväksi ja luottamuksesta kutsuessaan minut jatkamaan työtä mieskuoron johdossa. Pidän hänen pyyntöään myös tunnustuksena tehdylle työlleni kuoronjohtajana ja musiikinopettajana.

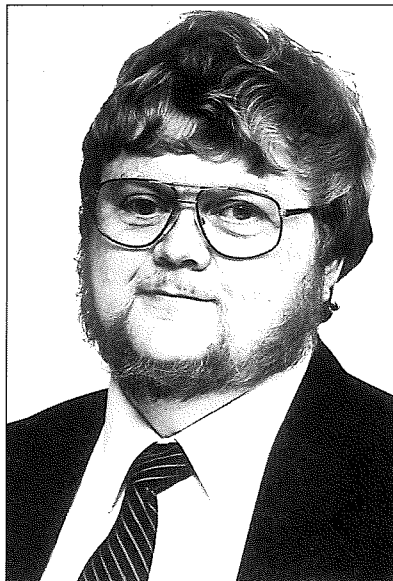
Tulevassa tehtävässäni haluan jatkaa Erkki Hakkiluodon linjaa ja lisätä siihen Guido Ausmaa -nimistä maustetta. Silloin kun joku asia menee hyvin, on turhaa mennä sitä muuttamaan. Siihen kyllä voi vaikuttaa, että menisi vieläkin paremmin.

Lauluohjelmistoa suunnittelemme jatkossakin yhdessä Pekka Peltosen ja musiikkitoimikunnan kanssa. Pidän ohjelmiston tärkeinä kriteereinä sitä, että se olisi kaikille mielenkiintoinen, nautittava ja myös sopivan haasteellinen. Lisäksi toivon, että laulamisen ilo ja riemu säilyisivät.

Odotan innolla tulevia yhteisiä musiikillisia hetkiä ja toivotan kaikkea hyvää niin kuorolaisille, tukijoukoille kuin myös yhteistyökumppaneille.

GUIDO AUSMAA

MIESKUOROLAULU, MITÄ SE ON?

Mieskuorolaululla on Suomessa jo vuosisatainen perinne. Ensimmäinen mieskuoro aloitti toimintansa Turussa niinkin varhain kuin v. 1819. Akademiska Sångföreningen (AS) perustettiin v. 1838 ja Ylioppilaskunnan Laulajat (YL) vuonna 1883. Maassamme on tällä hetkellä noin 350 toimivaa mieskuoroa, joista lähes puolet on Mieskuoroliiton jäseniä. Säveltäjät ovat luoneet tälle musiikin osa-alueelle monipuolisen ja korkeatasoisen kirjaston, joka on suomalaisen musiikin hyvin tärkeä ja kansainvälisestikin tunnettu osa.

Meitä musiikin amatöörejä on usein aivan turhan vuoksi väheksytty. Jo amatööri-sanankuiperä kertoo, mistä harrastamisesta on kysymys. Kantasana merkitsee latinan kielessä "rakastaa", ja se hienon kuvaa harrastamisen lähtökohdaksi: rakkautta musiikkiin. Se on aivan muuta kuin tehdä sitä työkseen – ansaitsemismielessä.

Meille musiikin rakastajille on suotu harrastus, joka antaa todella koko rahan edestä. Olemme mukana tehokkaassa aikuiskasvatuksessa, jossa opimme musiikin alkeita, äänenkäyttöä, oikeaa hengitystä, sadoittain maailman kauneinta runoutta Kalevalasta ja Kanteletaresta Aleksis Kiveen, Eino Leinoon ja Koskenniemen, käänösrunoudesta puhumattakaan. Olemme mukana ryhmätyöskentelyssä, joka on mitä parhainta mielenterveytemme terapeuttista hoitoa. Saamme kokemusta ihmissuhteiden hoidosta ja sosiaalisesta käytäytymisestä. Opimme vastaamaan omasta osuudestamme yhteistyössä. Saamme itsellemme läheisiä, jopa elinikäisiä ystäviä.

Luettelo voisi jatkaa, mutta jo tuossa on riittävästi syytä onnittelun. Voimme onnitella itseämme ja laulajajajiamme siitä, että meille on annettu tämä rakka-

us ja taito musiikin tekemiseen ja mahdollisuus olla mukana näin jalossa harrastuksessa.

Minulla on ilo tervehtiä Sinua, arvoisa lukija, näin nyt julkaistavan Porin Mies-Laulun lehden sivuilla. Porin Mies-Laulu on siitä harvinainen mieskuoro, että sillä on historiansa aikana vain kaksi laulunjohtajaa: Altti Järvinen, joka toimi Mieskuoroliiton pitkäaikaisena puheenjohtajana ja Erkki Hakkiluoto, joka myös on pitkään vaikuttanut liiton hallituksessa. Näin kuorolla on ollut suorat yhteydet ja vaikutusmahdollisuudet liiton toimintaan. Tämä on todella ainutlaatuisia.

Kuten edellä kerrotusta voi päätellä, mieskuorolaulu on antoisaa ja samalla hyvin tavoitteellista. Toivonkin Sinun löytävän siitä itsellesi pitkäaikaisen ja myös paljon antavan harrastuksen. Mieskuoro tarvitsee aina aktiivisia ja innokkaita miehiä joukkoonsa ja myös liittomme kaipaa uusia, vereksiä voimia riveihinsä. Varsinkin Sinä nuori lukijani, mene rohkeasti mukaan tutustumaan musiikin maailmaan. Saat samalla hyviä, jopa elinikäisiä ystäviä mieskuoron piiristä.

Niin kuin laulussa sanotaan "Lippusemme koho-uupi" niin myös Te, hyvät Porin Mies-Laulun laulajajaveljet, pitäkää lippunne korkealla nyt ja tulevaisuudessa.

Lämpimät onnittelut 55-vuotiaalle nuorukaiselle.

MIESKUOROLIITTO ry
Pauli Ahvenainen Toiminnanjohtaja

KUORON PIENLAULU- YHTYETOIMINNASTA

Porin Mies-Laulussa on kautta aikojen harrastettu pienlauluyhtyeitoimintaa. Käytännössä tämä on näkynyt ja kuulunut lukuisina eri kvartetteina ja tuplalkvartetteina. PML:n kvartetit ovat osallistuneet aktiivisesti Tampereen, Turun, Rauman ja Porin vuoroittain järjestämiin "neljän kaupungin kvartettikilpailuihin", usein hyvällä menestyksellä. Kvartettitoiminta tukeekin PML:n muuta toimintaa hyvin. Kvartetissa laulaja joutuu ottamaan selkeän vastuun omasta äänestään - sen soinnusta, voimakkuudesta ja tulkinnasta. Näin ollen isoa kuoroa ajatellen voi todeta, että mitä enemmän kuorosta löytyy kvartettikelpoisia laulajaveljiä, sitä parempi on itse kuorokin.

Parina viime vuotena kvartetit ja tuplalkvartetit ovat keränneet toiminnallaan kuorolle myös varoja esiintymällä eri juhlatilaisuuksissa kuten häissä, vuosijuhlissa sekä yritysten pr-tilaisuuksissa. Vuokrattaessa kuorotaloa juhla varten, isännöitsijä Taisto Lähteenmäki tarjoaa usein samalla tuplalkvartetin esiintymään.

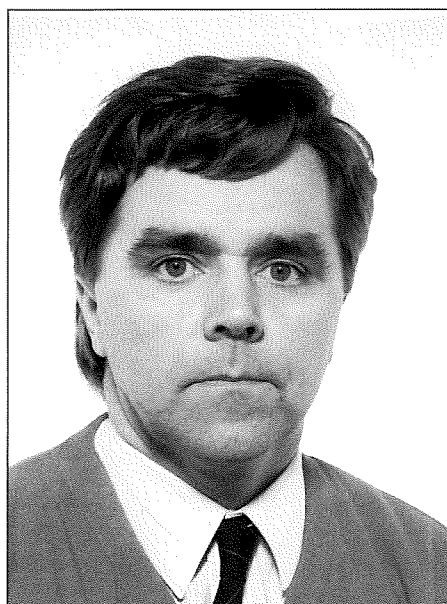
Vuonna 1998 PML voitti Sulasolin Satakunnan piirin aktiivisuuskilpailun. Lukuisten konserttien lisäksi lopputulokseen vaikuttivat kymmenet kvartettiesiintymiset.

Pekka Peltonen
PML:n toinen johtaja

Kuoromme iskukykyinen kvartetti, vasemmalta Veikko Aalto 2. tenori, Pekka Peltonen 1. tenori, Harri Keto 2. basso ja Jukka Koskenkorva 1. basso

SIHTEERIN PALSTA

Kuoromme 55. toimintavuosi on takana. Vuosi on ollut todella työntäyteinen ja täynnä mielenkiintoisia tapahtumia. Aivan ensiksi on todettava, että keväällä 1998 valmistunut kuorotalo on täyttänyt kaikki sille asetetut odotukset. Talo on ratkaisevan tärkeä kahdessa suhteessa. Ensinnäkin kuorotalo on meidän kaikkien "kotipesä", jossa vietämme harjoitusillat, juhlat ja karonkat. Toiseksi on muistettava, että kuorotaloa vuokraamalla taataan kuoron taloudelliset edellytykset.

Kuoron säännöt oli viimeksi tarkistettu 1970-luvulla ja ne olivat auttamattoman vanhentuneet. Yhdistyslain mukaisesti ne tarkistettiin keväällä 1999 kahdessa kokouksessa, joten niiden mukaan elämme parhaillaan. Sääntömuutos ei mitään vallan uutta tuonut tullessaan - kyse on lähinnä tekstin modernisoimisesta.

Kuorotalon kaunistukseksi ja akustiikan parantamiseksi salin etuseinälle on tilattu taiteilija Pertti Mäkiseltä reliefi. Hanke on tätä kirjoitettaessa loppusuoralla ja reliefin paljastustilaisuus on huhtikuun lopulla 2000. Tässä on syytä esittää parhaat kiitokset kuoromme tukijoille, jotka ovat mahdollistaneet tämän hankkeen toteutumisen.

Kuorotalo on kuorolle monisäikeinen asia. Se on oma talo, jonka jokainen kuorovehi tuntee omakseen - mutta toiminnan ylläpitäminen vaatii kuorolta ja sen jokaiselta laulajaveljeltä ponnisteluja. Kenelläkään laulajalla ei siis voi olla kanttia sanoa, että hoitakoon ne asiat, joille ne kuuluvat. Ei, ei, talkoot kuuluvat todella meille jokaiselle. Näin ja vain näin jatkuvuus on taattu.

Taloprojekti ei reliefin valmistumisen jälkeenkään ole vielä valmis. Kuoron pääsalin, "Sävelsalin", saaminen viihtyisemmäksi on seuraava tavoite. Tässä yhteydessä voidaan todeta seuraavan kohteen olevan salin valaistuksen.

Monien maamme kuorojen krooninen ongelma on "ukkoutuminen". Meillä onneksi on saatu riveihimme nuoria, innokkaita laulajaveljiä. Joka tapauksessa, nuori lukija, meillä on paikka riveissämme juuri SINULLE!

Porin Mies-Laulu purjehtii turvallisilla vesillä. Nyt olemme vaihtamassa alukseen uutta kipparia, joka johdattaa meidät uusiin voittoihin.

MARTTI SUOMINEN
Kuoron sihteeri

TÄYSI-KÄISET

PORIN MIES-LAULUN NAISET

PML.n naiset, kuoron tärkein taustatuki, haluaa toivottaa kaikille lukijoille mukavaa kevättä ja samalla esittäytyä nyt sopivan tilaisuuden sattuessa kohdalle. Täytimme juuri 50 vuotta, joten olemme sopivasti miehiä viisi vuotta nuorempia.

Noita antoisia vuosia silmäillessä voi todeta melkoisen muutoksen tapahtuneen naisten toiminnassa. Ensimmäinen vuosikymmen ja puolet toisestakin kului monipuolisessa uurastuksessa kuoron hyväksi. Perustajajäsenten uskollinen joukko teki vaivojaan ja aikaansa säästämättä työtä kuoron talouden kohentamiseksi. Toiminnan tärkein motiivi oli tuolloin sanalla sanoen rahankeruu. Kuoron talouden vakiinnuttua ei naisten merkitys rahankerääjinä ole enää samaa luokkaa. Tosin me nytkin iloitsimme jokaisesta markasta, minkä voimme vaikkapa välillisesti kuoron kirstuun kilauttaa.

Rutiinotoiminnaksi katsomme harjoitusiltojen kahvituksen samoin kuin "stemmoittain" järjestettävät pikkujoulut.

Mikäpä keittiössä on työskennellä, kun on uudet liedet, astianpesukoneet, jääkaapit ja muut työtä helpottavat laitteet. Kaikki on paljon kätevämpää ja viihtyi-

sämpää kuin ennen. Kelpaa siellä työskennellä niin omien kuin vieraidenkin emäntien.

Uutena toimintana on vaarinlaulun kuukausikokoukset. Tällöin tarjoamme ruoan, kahvin ja "snapseja". Nykyään joukostamme löytyy nainen, jolla on oikeudet alkoholin myyntiin.

Hauskoja tuokioita on eletty näitä illanviettoja suunniteltaessa ja valmistellessa. Tämän riemun soisi mielellään useammillekin kuoron naisille, niillekin, jotka eivät ole kovin innokkaasti osallistuneet toimintaamme. Uusia, antoisia tuttavuussuhteita tulee tässä toiminnassa solmituksi eikä tämä työ ketään rasita. Turhat tekosyyt ja mukavuudenhalu pois ja mahdollisimman moni mukaan toimintaan kuoron parhaaksi, kun syksyllä taas aletaan uusi toimintakausi.

Nyt kevät tekee tuloaan tutuin tunnusmerkein. Vappu ja laulut Raatihuoneen portailta eivät liene niitä vähäisimpiä merkkejä. Siispä hyvää kevään jatkoa ja kesää kaikille.

PIRJO UUSIVUORI

Naistoimikunnan puheenjohtaja

PORIN POIKAKUORO

Porin Mies-Laulun hallitus päätti kokouksessa 9.12.1968 perustaa Poriin poikakuoron. Kuoron ensimmäiset harjoitukset pidettiin 22.1.1969 kuoronjohtaja Jukka Sampolahden johdolla. Säestäjänä toimi Porin Mies-Laulun johtaja Erkki Hakkiluoto. Jukka Sampolahden johdolla ja Erkki Hakkiluodon säestyksellä kuoro jatkoi komeasti 10-vuotiskonserttiin ja sen jälkeen vielä uudelle vuosikymmenelle. Juhlien yhteydessä Porin Mies-Laulun poikakuoro julkaisi Psallat scholarum-äänilevyn. Vuonna

1980-81 kuoroa johti Esko Mattila ja seuraavan vuoden Juhana Nevalainen. Vuodesta 1982 kuoronjohtosta on vastannut kuoronjohtaja Vuokko Järvenpää.

Viime vuonna Porin Poikakuoro vietti toimintansa 30-vuotisjuhlaa: keväällä esiinnyttiin TV-jumalanpalveluksessa Keski-Porin kirkossa ja porilaisten nuorisokourojen yhteiskonsertissa, jolla kerättiin varoja Kosovon lapsille. Kesäkuussa osallistuttiin Tampereella pidetyille kansainväliselle poikakuorofestivaaleille ja elokuussa pidettiin kuoroleiri Tammen tilalla Kullaalla. Elokuun lopulla poikakuoro yhteistyössä Cygnaeuksen musiikkiluokkien lapsikuoron Ariendon ja A-kuoron kanssa sai vieraakseen Niizan nuorisokuoron Japanista ja syyskuun alussa kansainvälisen Sympaatti-festivaalin yhteydessä Bratislavan poikakuoron Slovakiasta. Yhteiskonsertit pidettiin Lyseo-salissa ja Keski-Porin kirkossa.

Harjoitukset jatkuivat tiiviiseen tahtiin koko syksyn ajan. Olihan edessä konserttimatka Etelä-Ranskaan lokakuun lopulla ja joulukuussa 30-vuotisjuhlakonsertti Keski-Porin kirkossa. Syys-lokakuun vaihteessa kuoro piti vielä yhteiskonsertin urkutaiteilija Juhani Rompasen kanssa Metsähautausmaan kappelissa ja Sastamalan kirkossa Vammalassa. Konserttimatkalla Ranskaan kuoro konsertoi Nizzan, Grassen ja Saint Paul Vencen katedraaleissa, Thoronetin ja Marseillen luostarikirkoissa sekä Gannesin ja Nizzan reformoiduissa kirkoissa. Lisäksi kuoro harjoitteli Nizzan luterilaisessa kirkossa.

Konserttimatkan jälkeen pantiin nopeasti työn alle joululaulut ja viimeistelytyö Mozartin joulumessin Missa brevis in G kanssa. Välillä vielä avustettiin Porin Diakonialaitoksen 50-vuotisjuhlamessussa ja porin Poikakuoron 30-vuotisjuhlamessussa unohtamatta esiintymistä Keski-Porin kirkon Kauneimmat joululaulut-ilaisuudessa. Ennen juhlakonserttia lauantaina 18.12. poikakuoro piti Jouluyö, juhlayö-jouluconsertin Satakunnan Osuuskaupan jäsenasiakkaille, joita Keski-Porin kirkkoon saapui yli 1700 henkeä. Sunnuntaina 19.12. laulettiin 30-vuotisjuhlakonsertti. Konsertin jälkeen Porin Mies-Laulu, Rauman Poikakuoro, Sulasol nuortenkuoroliitto ja Sulasol Satakunnan piiri sekä paikalliset kuorot onnittelivat poikakuoroa - niin laulajia, kuoronjohtoa kuin kuorolaisten vanhempiakin. Nuorten kuoroliitto ry ojensi kuoronjohtaja Vuokko Järvenpäälle Sulasol Nuorten kuoroliiton hallituksen myöntämän Heinz Hoffman-mitalin yli 20 vuotta jatkuneesta kuorotyöstä. Kuulijoita riitti vielä tähänkin konserttiin yli 600. Konsertin jälkeen juhlaa jatkettiin juhlaillallisilla Porin Mies-Laulun talolla. Ohjelmassa oli juhlaillallisten ohella Porin Mies-Laulun tervehdys, muuta musiikkiohjelmaa sekä kuoroa ylistäviä ja kiittäviä puheita.

Juhlavuosi päätettiin 3.1.2000 joulukonserttiin, joka pidettiin Lavian kirkossa. 3.1.2000 tuli kuluneeksi tasan 31 vuotta siitä, kun Porin Mies-Laulu oli lähettänyt porilaisiin kouluihin tiedotteen poikakuoron perustamisesta. Poikakuoro on 31-vuotisen toimintansa aika-

na kouluttanut satoja poikia Porista ja ympäristökunnista. Tällä hetkellä kuorossa laulaa yli 50 iältään 7-28-vuotiasta poikaa ja nuorta miestä. Yli 10 vuotta heistä on laulanut poikakuorossa yli 8 kuorolaista ja tämän vuoden joulukuussa 10-vuotismerkit ojennetaan kolmelle laulajalle. Pisimpään kuorossa on laulanut Mikko Rasila, jolla nyt keväällä 2000 tulee täyteen 14. kuorovuosi Porin Poikakuorossa.

Kuorolaisilla on viikoittain vaihdellen koko kuoron harjoitus, stemmaharjoitus, kahden stemman harjoitus tai yksityistunti. Poikakuoron säestäjänä on toiminut vuodesta 1995 urkutaiteilija Juhani Romppanen. Kuoroa säestävissä soitinyhtyeissä on soittanut Porin Palmgren-opiston nykyisiä ja entisiä opiskelijoita sekä Pori Sinfoniettan soittajia. Urkutaiteilija Anne-Marie Grundsten toimi kuoron säestäjänä 1986-95. Kuoron toisena johtajana toimi 1990-97 Guido Ausmaa. Guido Ausmaan yhteistyö porilaisten kanssa alkoi tällinnalaisen Jaan Tombi-poikakuoron vierailusta Poriin 1989. Kuoron stemmakouluttajana toimi 80-luvun alusta 90-luvulle opettaja Lauri Lehtonen. Hän kokosi viime kesänä yhteen kuoron- ja tukiyhdistyksen toimintaa 30 vuoden ajalta ja sai selville, että poikakuoron konserteista 20 % on ollut omia ja 10 % yhteiskonsertteja. Kuoropäiviin toiminnasta on mennyt 8 %, konserttimatkoihin 3 % ja kuorovierailuihin 4 %. Suurin prosenttiosuus, 35 %, kuuluu avustamiseen seurakunnan, kaupungin, eri yhdistysten ja yritysten tilaisuuksissa.

Poikakuorolaisten vanhemmat ovat aina olleet aktiivisesti tukemassa poikakuoron toimintaa. Aluksi vanhemmat toimivat vanhempainneuvostona. Vuonna 1988 perustettiin Porin Mies-Laulu ry:n poikakuorolle oma tukiyhdistys, Porin Poikakuoron Tuki ry tukemaan kuoron työtä.

Porin Poikakuoro on tehnyt konserttimatkoja eri puolille Eurooppaa: Saksaan ja Ruotsiin useampia kertoja, Ranskaan kaksi kertaa ja kerran Norjaan, Viroon, Monacoon, Kreikkaan ja Espanjaan. Porissa puolestaan on vierailut kuoroja eri puolilta maailmaa: Ruotsista, Virossa, Saksasta, Ranskasta, Monacosta, Japanista, Englannista, Romaniasta, Slovakiasta, Taiwanilta, Gruusiasta sekä Eurooppa-kuoro, jossa lauloi laulajia 16 eri maasta.

Porin Poikakuoro on osallistunut aktiivisesti Suomessa pidetyille poikakuoropäiville ja -leireille. Vuonna 1997 viidennet valtakunnalliset poikakuoropäivät pidettiin Porissa Porin Poikakuoron organisoimana. Lisäksi poikakuoro on ollut mukana kaikissa Sulasol Nuorten kuoroliiton järjestämässä SYMPAATTI-festivaaleissa järjestäen Porissa Sympaatti-konsertteja yhdessä Porin Musiikkiluokkien kuorojen ja tyttökuoro Sävelsirkkujen kanssa. Porissa on vierailut ulkomaisenkuorojen lisäksi lukuisa joukko suomalaisia poikakuoroja sekä tyttö- ja nuorisokuoroja.

Porin poikakuoron ohjelmistossa on tällä hetkellä kirkkomusiikkia eri aikakausilta, isänmaallisia lauluja ja jouluaikaan tietysti joululauluja eri puolilta Eurooppaa. Mozartin messumusiikki ja Piaa cantiones -sävelmät ovat perusohjelmistoa Finlandian ja Suomen laulun ohella. Tämän vuoden uutuuksia on Veteraanin iltahuuto-laulu, jota kuoro esitti Talvisodan 60-vuotismuistokonsertissa yhdessä Satakunnan Sotaveteraanikuoron ja puhallinyhtye SVEITSIKON kanssa.

VUOKKO JÄRVENPÄÄ

Porin Poikakuoron taiteellinen johtaja

VAARINLAULUN PALSTA

Heikki Salokangas, syntynyt 29.11.1881, oli Porin Mies-Laulun ja tietysti myös Vaarinlaulun vanhin jäsen, jonka laulajakaaren kuolema v. 1981 katkaisi. Heikin elämäntaival jäi niukasti alle 100 vuoden, joten Erkki Yrjänä sai mahdollisuuden rima-voittoon 101-vuotiaana äsken tapahtuneen kuoleman suodessa lopullisen tasa-arvon iässä ja ajassa.

Heikki "Pappa" Salokangas oli koko ikänsä harras ja hyvä laulaja. Hän oli laulanut Honkajoen ja Lapuan kuoroissa ja tietysti Porin Suojeluskunnan Mieskuorossa sen lopettamiseen saakka. Tällöin Heikki useimpien muiden PSM:n laulajien kanssa liittyi vastaperustettuun Porin Mies-Lauluun s. 1945 ja sittemmin ikänsä perusteella PML:n seniorikuoroon, Vaarinlauluun. "Papan" peruja on Vaarinlaulussa vieläkin laulettu sitsilaulut "Vaarinlaulu ja synnyinmaa", "Jerikon muurit" ja "Arkki se kestää".

Tämä mestariluokan laulaja ehti pari vuotta ennen kuolemaansa ajatella Vaarinlauluakin, jolle hän 27.3.1979 omisti H. Wetterlingin säveliini kirjoittamansa "Heikin laulun". Mitäpä, ystävät, arvelette Heikin ajatelleen laulullaan, joka nähdään oheissa.

JUKKA TEPONOJA
Vaarinlaulun kriivari

Heikin laulu H. Wetterling
Andante religioso

Kirkas tähti taivaalta katsoo alas meihin
päin. Vaarinlauluss' laulaissani mietin mielessäni näin: karran
tähtein tuolla puolla enkeleiks' kun muutu-taan, tähtein
riemumaassa tuolla Vaarinlaulun nähdä saan, -

27.3.1979

PORIN MIES-LAULUN 50 VUOTTA VUONNA 1995

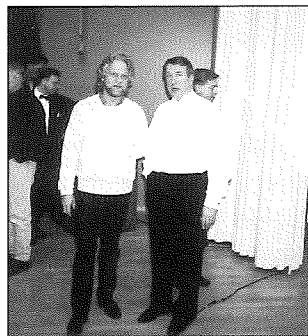
Vuonna 1995 Porin Mies-Laulu juhli 50-vuotista taivaltaan juhlavuoden merkeissä. Juhlavuoden huipennus oli 50-vuotisjuhlakonsertti, joka pidettiin 25. maaliskuuta. Konserttipäivän aloitti vierailu kuoron edesmenneiden johtajien haudoilla sekä sankarihaudoilla. Tämän jälkeen pidettiin kuoron juhla kokous kuorotalolla, jonne kuoron jäsenten lisäksi oli kutsuttu perustajajäseniä ja muita veteraaneja vuosien varrelta. Kokouksen jälkeen alkoi juhlavieraiden vastaanotto Teknologiakeskus Pripolissa, jonka salissa myös varsinainen juhlakonsertti pidettiin. Kuoro sai vastaanottaa lukuisia onnitteluja eri kuoroilta ja musiikkiyhteisöiltä ja mukana oli myös Porin kaupungin tervehdys.

50-vuotisjuhlakonsertin johti Erkki Hakkiluoto ja kuoron toinen johtaja Joel Itäkylä. Solisteina olivat Sauli Tiilikainen Kansallisopperasta sekä Pekka Salmi. Pianosäestyksistä vastasivat Juhani Romppanen ja Erkki Hakkiluoto. Pori Sinfonietta avusti johtajanaan Juhani Lamminmäki. Konsertin ohjelmisto oli laaja käsittäen mm. säveltäjät Palmgren, Sibelius, Klemetti, Kuula, Mantilla ja Reissiger. Vaikuttavia esityksiä olivat erityisesti "Olav Trygvason" ja "Hiilikauppias", johon lisäksi näyttelijä Raikko Pihlajamaan mimiikka. Varsinainen "Grande Finale" oli kuitenkin Jean Sibeliuksen "Tulen synty", jossa Sauli Tiilikaisen baritoni ja Pori Sinfonietta pääsivät oikeuksiinsa.

Juhlakonsertin jälkeen siirryttiin ravintola Rantakartanoon, jossa järjestettiin juhlakonsertin karonkka. Karonkassa saatiin nauttia hyvän ruoan ja juoman lisäksi tietysti musiikista ja puheista sekä mukavasta yhdessäolosta. Luonnollinen jatke karonkalle oli seuraavana aamuna kuorotalolla nautittu maittava silliäamiainen.

Juhlavuoden 1995 toimintaan kuuluivat myös 50-vuotisjuhlajulkaisu, joka antoi selkeän kuvan Porin Mies-Laulu toiminnasta ja historiasta, sekä syksyllä ilmestynyt CD-levy "Deus Protector noster". Lisäksi kesällä 1995 kuoro esittäytyi yleisölle järjestämällä kuoron historiaa esittelevän näyttelyn Porin kaupungin pääkirjastossa.

TIMO VENTTINEN
Kuoron sihteeri 1995-98

Sauli Tiilikainen ja kuoron puheenjohtaja Osmo Blomroos juhlakonsertin harjoituksissa

Pauli Siljamäki saa Mieskuoroliiton standaarin liiton toiminnanjohtaja Pauli Ahvenaiselta Osmo Blomroosin seurattessa tapahtumaa.

"Mitä Sinä teet konsertin jälkeen?" Porin Poikakuoro Vuokko Järvenpään johdolla onnitteluvuorossa

Yleiskuva kuoron 50-vuotisjuhlakokouksesta 25.3.1995

KUOROTALON VI AVAJAISKO

Vastavalmistunut talo valmiina juhlaan

Talon valmistumista juhlittiin kolmena peräkkäisenä päivänä 20-22.3 1998.

Vihkiäiset 20.03.1998

Jo ennen vihkiäisten alkua kuoro oli saanut vastaanottaa lukuisia tervehdyksiä tukijoiltaan ja ystäviltään. Varsinainen vihkiäistilaisuus aloitettiin ulkona kuorotalon pihalla. Koleassa ja tuulisessa kevättalven säässä, Suomen lippujen hulmutessa, nostettiin talon katolle Kauko Naarmalan suunnittelema ja Taisto Taimin valmistama kukkoaiheinen tuuliviiri. Viirin komea kukko pitää lujasti hallussaan äänirautaa, jolla se osuvasti symboloi talon varsinaista tarkoitusta ja käyttäjajoukkoa. Mikko Nuorsaaren pitämän lyhyen puheen saatteeksi laulettiin Pekka Peltosen johdolla F.A Friebergin "Lippusemme kohouupi taivahille sinisille". Tämän jälkeen siirryttiin sisälle jatkamaan juhlaa.

Kuoro esitti aluksi Selim Palmgrenin säveltämän kunialaulumme "Laulakaamme". Ohjelmaa jatkettiin laulamalla Nico Lerchin "Deus protector noster" ja Leevi Madetojan "Hän kulkevi kuin yli kukkien". Kuoroa johtivat Erkki Hakkiluoto ja Pekka Peltonen.

Neljänneksi lauluksi musiikkineuvos Erkki Hakkiluoto oli valinnut Johan Straussin ikivihreän valssin "Taiteilijaelämää", joka soi Juhani Romppasen pianosäestyksellä raikkaasti uudessa salissa. R.R. Ryytäsen suomen-tamin sanoin laulettiin antaumuksella, miten:

Porin Mies-Laulun Naiset onnitteluvuorossa. Tervehdyksen vastaanottajina Osmo Blomroos, Erkki Hakkiluoto ja Pekka Koskenkorva

*"Niin raskas paatinen on tie, mi taiteen kukkuloille vie.
Kuuma työ, tuska, yö maineen kukkaan lyö.
Vain työ ja taisto ankarin on ehto taiteen sankarin,
ainaisna uhkana vilppi maailma.
Mutta rinnassa soi sävel, viihtää mi voi...
Sille uutta ken luo, onnen työn ilo tuo...
väistyy vaivain vuo.
Usko taivainenhan tekee taiteilijan...
Hehku sen povessaan luo hän parhaintaan...
tositaidettaan...
...Taide siellä on paikallaan, missä totta palvotaan.
Hei! Hei! Taiteelle, hei! Hei! Eläköön!"*

Kuoron puheenjohtajan Osmo Blomroosin tervehdyspuheen jälkeen otettiin malja musiikille, mieskuorolaululle ja uudelle talolle.

Tämän jälkeen kuoro lauloi pianosäestyksellä Toreadorin aarian Bizet:n oopperasta Carmen. Soolon esitti upeasti Porin Mies-Laulun ansioitunut monivuotinen avustaja Pekka Salmi. Juhlapuheen piti PML:n pitkäaikaisin puheenjohtaja Raikko Jaatinen.

Virallisen tervehdyksen Porin kaupungin puolesta esitti kulttuuritoimenjohtaja Birgit P. Jaakola. Mieskuoroliiton sekä SULASOL:n puolesta toiminnanjohtaja Pauli Ahvenainen esitti tervehdyksensä.

Ohjelma jatkui yksinlaululla. Esko Mattila tulkitsi hienosti kaksi Oskar Merikannon laulua. Ensin Louhi ylisti tyttärelleen Väinön suuruutta ja sen jälkeen kuultiin Merikannon vaikuttava laulu

VIHKIÄISJUHLA JA KONSERTIT

Näkymä juhlasta. Matti Jokinen esiintyy Harri Kedon säestämänä. Etualalla Jukka Teponoja, joka on Vaarinlaulun pitkäaikainen kriivari

Taina Anttila ja Marja-Liisa Viljanen ihastelevat saapuneita kukkatervehdyksiä talon uudessa keittiössä.

”Elämälle”. Se ei jättänyt ketään kuulijoistaan kylmäksi, ”Terve valtias valon ja yön sä elon ja kuolon korkea kuningas...”

Kahvitarjoilun ja tauon jälkeen kuoro lauloi vielä poissukkuneiden laulajaveljien muistolle Armas Järnefeltin Z. Topeliuksen runoon säveltämän laulun ”Mennynt”, jonka on suomentanut Heikki Klemetti. ”Kuin painuva päivä, yön sammuva tähti, hän ystävä ainut, pois luotani lähti; Uus’ valkeni aamu, yö peittävi maan. ei saavu hän vaan...”

Vihkiäisjuhlan kuoro-osuus päätettiin laulamalla Ludvig van Beethovenin ”Jumalan kunnia luonnossa”. Arvokas juhla päättyi Satakunnan lauluun.

Avajaiskonsertit 21-22.03.1998

Uuden talon valmistuessa oli itsestään selvää, että kevätkonsertti pidettäisiin tällä kertaa omassa salissa. Haluttiin, että mahdollisimman runsaslukuinen kuulijakunta pääsisi tälläkin kerralla kuulemaan perinteistä konserttia. Samalla yleisöllä olisi myös mahdollisuus tutustua uuteen taloon. Ongelmana kuitenkin oli, että uuden talon saliin ei yhdellä kertaa mahtuisi niin paljon kuulijoita, kuin vuosittain on yleensä kevätkonserteissa ollut mukana. Niinpä päätettiinkin pitää kaksi avajaiskonserttia peräkkäisinä päivinä. Molempina päivinä laulettiin täydelle salille ja konsertit onnistuivat hyvin.

Avajaiskonserttien ohjelma oli paljon laajempi kuin vihkiäisjuhlassa esitetty. Mukana oli Satakunnan Sotilassoittokunta sekä omalla numerollaan että myös kuoroa säestämässä. Nyt esitettiin aiemman vihkiäisjuhlan pääteosten lisäksi muun muassa Selim Palmgrenin ”Merenkulkijan kaipaus”, Ernest Goldin ”The Exodus song”, Oskar Merikannon ”Laatokka”, jossa soolon lauloi Esko Mattila, Toivo Kuulan ”Eteläpohjalainen kansanlaulu”, Gustav Ernesaksin ”Oi sitä hyvää olutta”, Alo Ritsingin ”Santa Maria”, Charles Gounodin ”Sotilaskuoro” oopperasta Faust, sekä Fredrik Paciuksen alkusoitto oopperasta Kaarle-kuninkaan metsästys. Uskon, että kaikille mukana olleille jäi mieluisat muistot tästä viikonlopusta. Talo saatiin kunnolla vihityksi ja kolmen päivän juhllisuuksilla avatuksi käyttöä varten.

”On maine saada vaikeaa, mutt’ vaikeampi mammonaa!

Vaan joskus jälkeen raadannan saa muistopatsahan.

Vain aito taide on kestävä makuuunnat voittaen ryynnistää.

Vaikk’ itse sai elon lyhkäisen, nero taiteilijan elää ikuisuutehen”.

Osmo Blomroos

PÄÄTOIMITTAJA ERKKI YRJÄNÄ IN MEMORIAM

Erkki ja Irja saapumassa Erkin 100-vuotisjuhliin Porin Suomalaiselle Klubille 17.5.1998

Erkki U. Yrjänä (15.5.1898-3.2.2000) KOLMEN VUOSISADAN MIES ON POISSA.

Mihin päättyvi tie?
Ei tiedä ihmisistä kenkään.
Meri, taivas ja maa, kaikki, kaikk'katoaa.
Kuinka säilyisi sielu ihmisenkään.
Mut unessa niin armas on ajatella näin:
Viel kerran kevät saapuu ja koittaa uusi koi
ja huomentuulet tuntureilta henkää.

Erkki Yrjänä syntyi Tarvasjoen Yrjänilässä 15.5.1898. Kotiseudullaan hän toimi monenlaisissa tehtävissä. Kunnansihteerinä, kunnanhallituksen puheenjohtajana, Tarvasjoen Suojeluskunnan perustajana ja sen paikallispäällikkönä. Poriin Erkki Yrjänä muutti 1944 ja työskenteli konttoripäällikkönä Andersinin kirjapainossa, kunnes perusti Harjavalta-lehden 1952.

Matkailu- ja opastointi sai hänessä innokkaan kehittäjän, hänelle myönnettiin Suomen Matkailuliiton kultainen ansiomerkki 1971.

Erkki Yrjänä lienee viimeinen suomalainen, joka osallistui sekä vapaus-sotaan että heimosotaan. Hän oli Vianan vapaussoturien muistomerkkihankkeen isä.

Erkki Yrjänän rakas harrastus oli mieskuorolaulu. Matriikkelitietojen mukaan hän liittyi Porin Mies-Lauluun 4.2.1945 ja oli näin ollen kuoron perustajajäsen. Kerrotaan, että Erkki Yrjänä toi vuonna 1957 harjoitukseen tullessaan mukanaan Veikko Sandbergin kolme piirrosta, jotka esittivät kolmea kuoromme jäsentä nim.

Altti Järvistä, Heikki Salokangasta ja Lauri Lindroosia. Hän esitti taiteilija Olavi Jalkaselle pyynnön ryhtyä piirtämään kuoroveljien kuvia. Näin sitten tapahtuikin ja 1957 sai alkunsa mittava työ, jota taiteilija Jalkanen jatkoi kuolemaansa asti 1982. Tämä kuvakavalkadi sisältää alun toistasataa piirrosta. Tästä aloitteesta on Porin Mies-Laulu erittäin kiitollinen Erkki Yrjänälle.

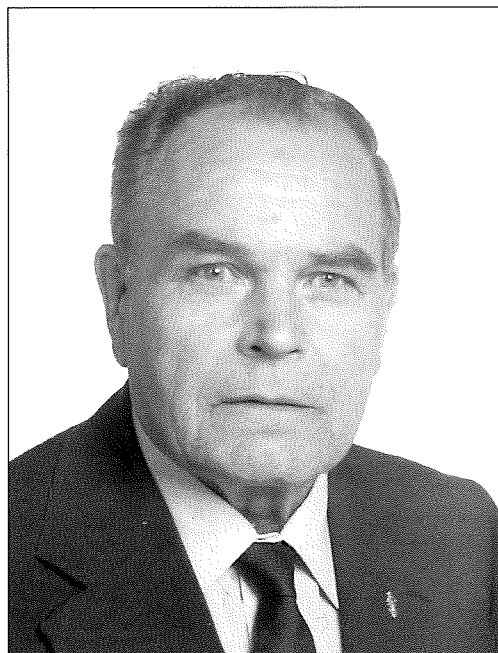
Vaarin Laulu on Porin Mies-Laulun seniorikuoro, johon on koottu kuusikymmentä vuotta täyttäneitä veteraanilaulajia. Hän osallistui hyvin aktiivisesti kerran kuukaudessa kokoontuvaan lauluhetkeen, viimeisen kerran marraskuussa 1999. Satakunnan Sotaveteraanikuoron jäsenenä hän edusti varmaan Suomen vanhinta mieskuorolaulajaa. Aniharvoille ihmisille suodaan näin pitkä ja tapahtumarikas elämä.

Pitkäaikaisen elämänkumppaninsa, Irjan, kanssa hän sai viettää monia onnentäyteisiä vuosia. Heidät vihittiin avioliittoon talvisodan syksynä 1939 ja Irja Yrjänä nukkui ikiuneen 25.5.1998 vajaan kymmenen päivää Erkki Yrjänän 100-vuotisjuhlien jälkeen.

Kaikkien kolmen kuoron lauluveljet muistelevat lämmöllä sitä laulajaperintöä, jonka olet meille jättänyt. Uskomme mieskuorolaulun ikuisuuteen. Me kunnioitamme edelleen toiminnassamme Sinun viitoittamaa lauluveljeyttä, kotia ja rakasta synnyinseutua, isänmaata ja isiemme uskoa.

RAIKKO JAATINEN
2. basso

METSÄNEUVOS PAULI SILJAMÄKI IN MEMORIAM

Juuri kuoron 55-vuotiskonsertin jälkeen kuoromme laulajille tuli suruviesti: Pauli Siljamäki on poissa. Pauli oli uskollinen Porin Mies-Laulun 2. Basson laulaja ja hän kävi harjoituksissa sairastumiseensa asti helmikuun alkuun saakka. Pauli oli syntynyt 14.4.1920 Teuvalla, joten hän olisi keväällä täyttänyt 80 vuotta. Pauli poistui joukostamme 27.3.2000.

Pauli teki elämäntyönsä Suomen metsissä, sillä hän oli koulutukseltaan metsänhoitaja. Sotien jälkeen hän oli aluksi Metsäntutkimuslaitoksen palveluksessa toimien ryhmänjohtajana valtakunnan metsävarojen inventoinnissa. Ryhmä kulki inventointilinjoihin pitkin maan länsirajalta itärajalta. Vuonna 1953 Siljamäki siirtyi Satakunnan metsänhoitolautakunnan palvelukseen. Vuosina 1953-68 hän toimi piirimetsänhoitajana sijoituspaikkanaan Parkano. Vuonna 1968 hänet valittiin piirimetsälautakunnan päämetsänhoitajaksi toimipaikkanaan Pori. Tästä tehtävästä hän jäi eläkkeelle vuonna 1983. Eläkepäiviään Pauli vietti Porissa asuen yleensä kesät vapaa-ajan asunnollaan Parkanossa. Metsäneuvoksen arvonimi Siljamäelle myönnettiin vuonna 1982.

Pauli Siljamäki osallistui jatkosotaan konekiväärijoukkueen johtajana. Hän osallistui taisteluihin Äänislinnan, Karhumäen ja Krivin suunnalla. Sodan loppu-

vaiheessa elokuussa 1944 hän haavoittui. Siljamäen ollessa sotasairaalassa sota päättyi ja hän aloitti opiskelun Helsingin Yliopistossa. Sotien jälkeen Pauli osallistui vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön Parkanon reserviupseereissa. Sotilasarvoltaan hän oli kapteeni.

Pauli liittyi Porin Mies-Laulun riveihin vuonna 1965. Pauli lauloi 2. bassossa ja hänen voidaan todella sanoa olleen kuoron kantavia voimia. Pauli oli kuoromies henkeen ja vereen ja hänen rempseä "metsämieshuumorinsa" tuli kuorolaisille ja muille Paulin ystäville tutuksi monissa illanistujaisissa. Paulin juttuvarasto tuntui olevan ehtymätön.

Metsäneuvos Pauli Siljamäki oli arvostettu ja pidetty henkilö sekä Porin Mies-Laulun että muidenkin yhteisöjen piirissä, joissa hän vaikutti. Porin Mies-Laulu on parinkymmenen vuoden ajan jakanut aktiivisuuspalkinnon niille laulajille, jotka ahkerimmin osallistuvat kuoron harjoituksiin. Pauli on saanut tämän palkinnon useita kertoja.

Porin Mies-Laulu tekee kunniaa Pauli Siljamäen muistolle. Hyvä laulajaveli on joukosta poissa.

ANTTI PEKOLA
2.Basso

Porin Mies-Laulun uusi talo

Lähtökohdat

Mies-Laulun vanha kuorotalo oli hankittu 1952. Kiinteistö oli ostettu suurelta osin lainarahalla. Se kunnostettiin ja uudistettiin kuoron käyttöön sopivaksi ja myöskin palvelemaan ulkopuolisia käyttäjätohoja monenlaisia tilaisuuksia varten. Aikanaan kiinteistöön ostettiin vielä lisää tonttimaata, jolloin siitä saatiin ehyt kokonaisuus. Vuosien saatossa maksettiin lainat pois. Oli saatu oma kotipesä. Hanke oli toteutettu määrätietoisella laulajaveljien ja kuoron naistoimikunnan työllä, sekä myös ulkopuolisen tukijajoukon avulla. Maalisen arvonsa lisäksi talo omalla tavallaan muodostui myös osaksi kuoron henkistä perintöä. Siihen liittyi monia muistoja menneiltä vuosilta. Omaa taloa osattiin arvostaa. Siitä olisi vaikea luopua.

Porin Mies-Laulun hallitus oli jo vuonna 1975 tehnyt päätöksen ryhtyä valmistelemaan uusien tilojen hankkimista kuorolle. Eri vaihtoehtoja tutkittiin sitten aina vuoteen 1980 asti, mutta tyydyttävää ratkaisua ei vain löydetty. Asia jäi vähitellen taka-alalle, eikä siitä moneen vuoteen enää edes keskusteltu.

Vanha talo oli kuitenkin kuoron käytössä alkanut tulla tiensä päähän. Se vaati jatkuvasti remonttia ja kuoron talous oli siitä syystä kovalla koetuksella. Korjaaminen nykyajan vaatimuksia vastaavalle tasolle olisi myös tullut niin kalliiksi, että sitä vaihtoehtoa ei vakavasti edes mietitty. Hyvän sijaintinsa ansiosta kiinteistö oli silti omaisuutena arvokas. Siinä oli kuorolla peruspääomaa, jonka pohjalta voisi alkaa suunnitella uusien tilojen hankkimista.

Syyskuussa 1989 tehtiin kuoron hallitukselle naapurikiinteistön omistajan taholta sellainen esitys, joka antoi mahdollisuudet käynnistää alustava suunnittelu uuden kuorotalon toteuttamista varten. Se perustui yhteistyöhön, jonka seurauksena jälkepäin, yhteisesti naapurin kanssa, haettiin ja saatiin kortteliin kaava-

Laastin heittovuorossa Porin Kulttuuritoimenjohtaja Birgit P.Jaakola. Puheenjohtajamme Osmo Blomroos avustaa

muutos. Uudessa kaavassa osoitettiin tulevaa kuorotaloa varten samasta korttelista, Vapaudenkadun varrelta, oma erillinen tontti. Samassa yhteydessä vanhan kiinteistön vaihtoarvokin parani. Osapuolten kesken tehtiin esisopimus jossa sovittiin, että vanha kiinteistö myöhemmin vaihdettaisiin uuteen tonttiin ja sille rakennettavaan kuorotaloon. Uuden talon oli määrä valmistua vuonna 1995. Yleinen taloudellinen lama kuitenkin viivästytti rakentamisen aloittamista alkuperäisistä suunnitelmista noin kolme vuotta, joten uuden kuorotalon vihkiäisiä päästiin juhlimaan vasta maaliskuussa 1998.

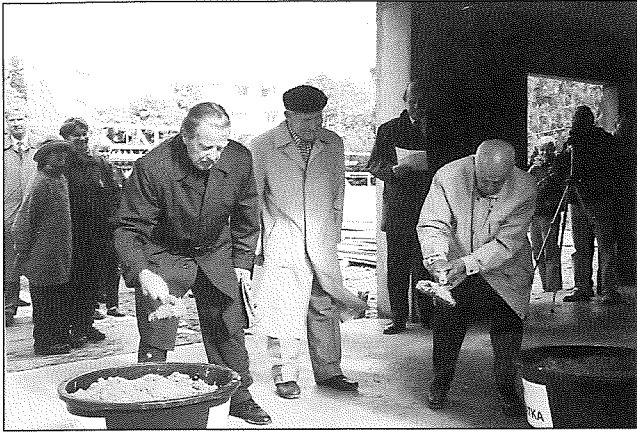
Suunnittelu

Käytettävissä olevat varat luonnollisesti asettivat uuden talon suunnittelulle selkeät puitteet. Budjetin perusteella määräytyi muun muassa talon koko, tilaohjelma, materiaalivalinnat, taloon valittu tekniikka, varustelu jne. Porin Mies-Laulun omat edustajat olivat alusta asti keskeisesti mukana vaikuttamassa suunnitteluratkaisuihin. Laatutavoitteet määriteltiin etukäteen ja niistä pidettiin kiinni. Tarpeettoman kalliita ratkaisuja vältettiin, mutta valinnoissa pyrittiin kuitenkin hyvään tasoon.

Tavoitteena oli saada kuorolle ajanmukaiset tilat, jotka palvelisivat hyvin omaa toimintaa. Pidettiin myös tärkeänä, että talo soveltuisi muillekin käyttäjille ja vielä mahdollisimman monipuoliseen käyttöön, jolloin sen vuokraaminen olisi helpompaa. Talon tulisi edelleen olla omistajalleen myös ylläpitokustannuksiltaan edullinen. Salia suunniteltaessa päätettiin, että sen tulisi, pääosin muun käytön lisäksi, soveltua myös pienimuotoiseen konserttikäyttöön. Niinpä suunnittelussa käytettiin myös akustiikan asiantuntijan apua.

Kolmen vuoden siirtymäaika talohankkeen aikataulussa oli tuonut mukanaan myös muutostarpeita aiemmin tehtyihin rakennussuunnitelmiin, joiden pohjalta esisopimukset oli aikanaan tehty. Suunnitelmat korjattiin vuoden 1997 alussa vastaamaan muuttuneita mahdollisuuksia.

Lopullisessa suunnitelmassa päädyttiin seuraavaan tilaohjelmaan: Talon alakertaan tulisi noin 200 hengelle mitoitettu sali, tarvittavat aula- ja saniteettitilat, hyvin varustettu keittiö ja siihen liittyvä kabinetti / tarjoilutila sekä varastot. Yläkertaan tulisi 20-50 hengelle sopiva kerho / harjoittelutila, pieni toimistohuone, WC-tila, ullakkovarasto sekä tekninen tila. Huoneistoala olisi yhteensä noin 450m².

Peruskiven muuraustilaisuus 16.9.1997.
Vuorossa kuoron perustajajäset Viktor Kaikukallio ja Erkki Yrjänä. Matti Kause seuraa toimitusta.

Toteutus

Lopulliset kauppa- ja urakkasopimukset allekirjoitettiin 25.04.1997. Viimeinkin monen vuoden määrätietoisuuden puurtamisen jälkeen oli päästy toteuttamisvaiheeseen. Kuoron rakennushanketta varten jo 1990-luvun alussa perustettu rakennustoimikunta oli saanut tärkeän osan työstään päätökseen. Valmistelutyöt rakennustyöiden aloittamiseksi oli saatu kuntoon. Rakennustyöt käynnistyivät kesällä 1997 ja rakentamiselle varattiin aikaa runsas puoli vuotta. Toimikunta järjestäytyi nyt uudelleen hoitamaan rakentamisvaiheeseen liittyviä valvonta- ja rakennuttamistehtäviä.

Muilta osin oli kuitenkin vielä paljon suunniteltavia asioita. Tässä vaiheessa koottiin omasta väestä useita työryhmiä suunnittelemaan ja valmistelemaan talon tulevaa käyttöä ja siihen liittyviä asioita. Perustettiin talotoimikunta pohtimaan isännöintiä, käyttöjärjestelmiä sekä vuokraustoimintaa. Varusteluryhmä mietti irtaimen kaluston, varusteiden ja laitteiston tarpeita ja hankintoja. Ohjelmatoimikunta ideoi tulevia tapahtumia ja toimintaa uudessa talossa. Markkinointiryhmä kartoitti eri käyttäjätahot, suunnitteli info- ja mainosasioita, sekä hinnoittelua ja laati markkinointibudjetin. Varainkeruutoimikunta teki arvokasta työtä omalla sarallaan ja Mies-Laulun naiset olivat myös monella taholla aktiivisesti mukana muun muassa keittiön varustelun ja laitteiston suunnittelussa ja hankinnoissa. Talkoisiin osallistui suuri joukko kuoron ja naistoimikunnan jäseniä. Tämän vapaaehtoisen ja arvokkaan työn tuloksena kuoro sai erinomaiset valmiudet ottaa uusi talo käyttöönsä kun se maaliskuussa 1998 valmistui.

Lopuksi

Kaikkiaan kuorotalohanke on ollut pienelle yhdistykselle valtavan suuri ponnistus. Se on ollut näyttö siitä mitä yhteistoimin voidaan saada aikaan, kun suurella sydämellä tehdään joukolla työtä. Tavoite oli tehty selväksi ja siihen päästiin rohkeilla päätöksillä ja määrätietoisuudella. Matkan varrella toki oltiin joistakin valinnoista erimielisiäkin, mutta tavoite oli kaikille yhteinen. Talo on nyt ollut käytössä kaksi vuotta. Se on löytänyt monitahoisen käyttäjäkunnan ja palaute on ollut pääosiltaan myönteistä. Salin akustiikkakin on osoittautunut erinomaiseksi.

Kuorolle uudet puitteet ovat antaneet lisää tuulta purjeisiin. Joukkoon on saatu runsaasti uusia laulajia, jotka ilolla vievät laulajan lippua eteenpäin. Porin Mies-Laulun perustamisen yhteydessä on kuoron sääntöihin kirjattu seuraavaa. "Kuoron tarkoituksena on herättää ja ylläpitää mieskuorolaulun harrastusta". Tämä olkoon tulevaisuudessakin kaiken toiminnan päätarkoitus. Oma kotipesä on silti myös osaltaan vahva tuki yhteiselle harrastuksellemme.

Osmo Blomroos

Kuoron puheenjohtaja 1994-1998

Loitsu Viinaryypylle

(Kalle Väänänen)

Tuoss´ on tuikku tulivettä
vingerpori viinan lientä
pisara pirun pisiä.
Sepä loistavi lasissa
kimaltavi kirkkahasti.
Mutt´ on myrkkyä mukana
rosentteja rohkeasti,
jotta polttavi pirusti
tuikaisevi turkasesti,
jos sen juoda julkeasi
kiikuttaisi kiehellensä.

Vaan kuitenkin kaikitenki
mieleni minun tekisi
tunkea se turpahani
kiskaista kitusihini,
jotta sieltä se soluisi
alamäkeä menisi
mahalaukkuhun mataisi
sukeltaisi suolihini.

Kun se siellä kuumeneisi,
häilähtäisi se häkänä
kulmaluuta luistamahan
päänkuorta kutittamahan,
sormenpäissä soutamahan
varpaissa vaeltamahan.

Kirpoaisi siinä kivut
tautipasillit pakenis,
siinä perna pehmiäisi
umpisuoletki sulaisi,
lämpenisi siinä läskit
pilikukko kuumeneisi.

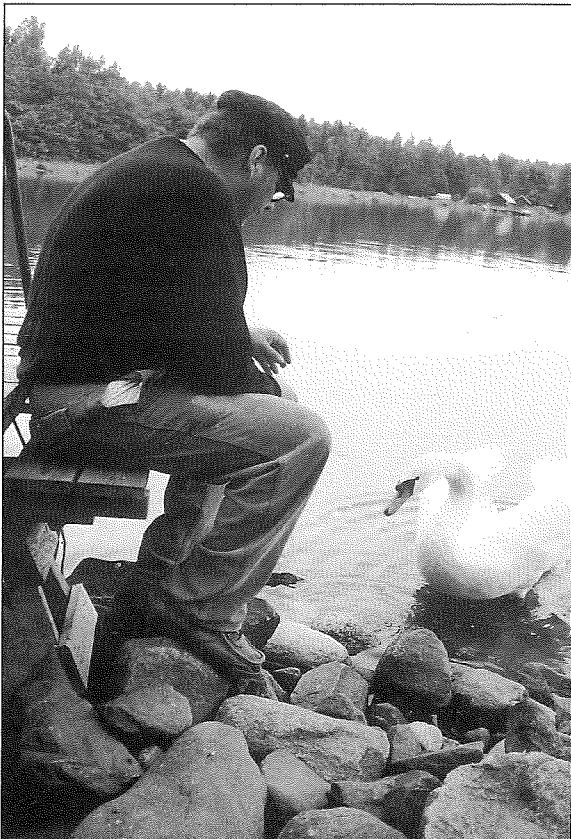
Mutt´ en rohkene ruveta
yksin mä yrittämähän.
Velikullat veikkoseni
Viipurinpojat totiset,
Joill´ on kurkut kunnolliset
mahalaukut mainiommat,
(sekä siskoni soreat
tepä naiset nauravaiset,

joill´ on paikat paremmat
rehevämmät rintapielet)
mulle tulkatte tueksi
astukatte auttamahan
tässä työssä tärkeässä
paikassa ylen pahassa.

Meill´ on kiuvos kitaluissa
Löylytorvi turvassamme,
jonne sopisi somasti
tämä pikkuinen pisara.
Tuonne lyömme tuiman
löylyn
iskemme ikenihimme
viinan voimalla vihaisen
väellä väkevän liemen.

Kun sen lyömme kuuman
löylyn
simakupin sinkoamme,
juomme juhlamme iloksi
vanhan Viipurin kunniaksi.

Muistiin merkinnyt
20.01.2000
Pentti Lahtonen

"Kulkuri ja joutsen"
Matti Kotkatvuori mietteissään

SANTERI LAMPIVUORI - SUOMALAISEN MIEHEN TARINA

Jokainen kuorovehi tuntee Santeri "Santtu" Lampivuoren iloisen olemuksen. Samoin hänen bravuuri-numeronsa - "Ajettih da tsiganaiset" - on lukemattomissa kuoron juhlissa ja stemmailloissa tullut tutuksi, tunteehan Santtu jopa lempinimen "Siikhula"! Kaikki eivät kuitenkaan tunne Santun järkyttävää lapsuudenkokemusta. Suojärven kuntaan kuuluvan "Hyrsylän mutkan" asukkaana hän 10-vuotiaana poikasena joutui retkelle, jolta kaikki eivät palanneet.

Kun tarkastelee Suomen karttaa Tarton rauhan rajojen mukaisesti, silmään pistää Laatokan pohjoispuolinen kieleke, joka muistuttaa umpisuolta. Tämä "Hyrsylän mutka" käsittää Hautavaaran, Ignoilan ja Hyrsylän kylät Suojärven 3474,3 km² ja 15934 asukasta käsittäneestä suurkunnasta. Kun sodan myrskypilvet syksyllä 1939 alkoivat kerääntyä Euroopan taivaalle, alettiin Suomessakin kuumeisesti varustautua pahimman vaihtoehdon varalle. 1930-luvulla maanpuolustuksessa tehtyjä "säätöjä" alettiin kuumeisesti paikata ja kun Neuvostoliitto kutsui Suomen edustajat Moskovaan neuvottelemaan "konkreettisista poliittisista kysymyksistä", toteutettiin lokakuussa -39 osittainen liikekannallepano eli YH (ylimääräiset harjoitukset).

Kuten tunnettua, Suomen edustajat Kremlin neuvotteluissa eivät suostuneet NL:n vaatimuksiin, joten neuvottelut katkesivat 13.11.1939. JK Paasikiven johtama valtuuskunta palasi Suomeen ja mielet valtasi yleisesti "vaara ohi" -tunnelma. Tällä välin kuitenkin kotisuomessa oli tapahtunut paljon. Rajaseudun väkeä oli evakuoitu tai he olivat siirtyneet oma-aloitteisesti sisä-Suomeen, rajaseudun koulut olivat kiinni toistaiseksi ja muutenkin Karjalassa oltiin varautuneina pahimman vaihtoehdon varalta. Mutta neuvotteluvaltuuskunnan palattua Suomeen väkeä alkoi palata kotiseudulleen. Tähän oli syynä yleinen usko olojen vakiintumiseen ja tietenkin koti-ikävä. Paluu sai ylimmän poliittisen johdon hyväksymisen, sillä Valtioneuvosto päätti 21.11. Sisäasiainministeriön esityksestä, että eräiltä pakollisilta evakuointialueilta lähteneet ihmiset saivat palata takaisin.

Suojärven evakuointijärjestelyt epäonnistuivat syksyllä 1939. Kunnan rajakylille ei annettu evakuointikäsikyä, vaikka alueella operoivan IV Armeijakunnan komentaja Päämajan ja lääninhallituksen välityksellä pyysi sitä. Lääninhallitus antoi evakuointikäsikyn, mutta Sisäasiainministeriö kielsi sen. Sodan jälkeen asiasta on taitettu peistä ja hyrsyläläisten kohtalosta syytetty varsinkin silloista sisäasiainministeriä Urho Kekkosta. Asia ei kuitenkaan ole aivan yksiselitteinen, sillä Juhani Suomen tutkimusten mukaan vastuu evakuoinnista kuului apulaismaalaisministeri Juho Koivistolle.

Kuinka tahansa, sodan ensi laukaukset ammuttiin 30.11., jolloin neuvostoarmeija ylitti rajan koko pitkällä itärajalla ja pommitti asutuskeskuksia. Hyrsylä jäi heti sodan ensimmäisenä päivänä mottiin, sillä venäläinen 56.D katkaisi Hautavaaran lossiyhteyden. Venäläiset joukot miehittivät Hyrsylän alueen kylät ja aika miehittäjän armoilla alkoi. Miehittäjä käytti väestöä mm ratatöihin rakentaessaan rataa Suojärven radalle Naisjärveltä. Työstä maksettiin palkkaa ja elintarvikesekä lääkintähuolto toimivat ainakin tyydyttävästi.

Helmikuussa 1940 tilanne muuttui, sillä miehittäjä siirsi Suojärven siviilit Kaimaojan ja Interposolkan leireille. Kaimaoja sijaitsi Suojärven-Petroskoin radan pohjois- ja Interposolka eteläpuolella. Kuljetus leireille oli kylmä kyyti ja moni paleltui matkalla kuoliaksi. Kuljetus tapahtui kuorma-autojen lavoilla, osa linja-autoilla, ja pakkasta oli pahimmillaan yli 30 astetta. Vain osa pikkulapsista äiteineen pääsi auton koppeihin. Leireillä olosuhteet olivat heikot, ruoka huonoa ja riittämätöntä, joten osa kuoli aliravitsemuksen heikentämänä. Monet laihtuivat kymmeniä kiloja. Lähes kaikille työkuuntoisille ja myös varttuneille lapsille työ oli välttämätöntä rahan ja ruoan takia. Työ oli kovaa, lähinnä metsätöitä, jossa nuoret pojatkin joutuivat koviin töihin. Asunto-olot olivat kurjia, sillä majoitusparakit olivat kylmiä ja likaisia ja niissä vilisi syöpäläisiä. Leirien terveydenhuollosta ei paljoa voi puhua. Interposolkassa oli kuitenkin naislääkäri ja Kaimaojassa nainen, joka oli joko lääkäri tai sairaanhoitaja. Lääkkeiden puutteen

"Eh, gulaittši, gulaittši..."
 Santtu esiintyy,
 Erkki säestäää

ja ankarien olosuhteiden vuoksi moni leiriläinen menehtyi. Santeri oli muun Lampivuon perheen mukana Interposolkan leirillä.

Koska oltiin neuvostoliittolaisella leirillä, propaganda kuului "luontoisetuihin". Sosialismin oppien mukaan propagandaa ja suoranaista käännystyötä tulvi leiriläisille ovista ja ikkunoista. Ennen kaikkea vangitsijat yrittivät ottaa selville, ketkä vangeista suhtautuvat myönteisesti neuvostojärjestelmään ja siten "hajota ja hallitse" -menetelmän avulla pitää joukkoa otteessaan.

Sotakin loppui aikanaan, 13.3.1940, ja rauhansopimuksen ehtojen mukaisesti vangit palautettiin. Varsinaisten sotavankien kohdalla asiat sujuivat yleensä mutkattomasti, mutta suojärveläisten asiassa oli mutkia. Asiassa oli sellainen vähän yleisessä tietoisuudessa ollut asia kuin asukkaiden optio-oikeus valita vuoden kuluessa joko NL:n tai Suomen kansalaisuus. Todettakoon, että Neuvostoliittoon jäi 15 perhettä. Suojärveläiset pääsivät lopulta pitkän epätietoisuuden jälkeen lähtemään koti-Suomeen toukokuussa junakuljetuksin, joka oli Värtsilän asemalla tynkä-Suomen puolella 25.5.1940. Nämä olivat Interposolkan leiriläisiä, kaimaajalaiset pääsivät Suomeen 30.5.

Paljonko Hyrsylän vankeja oli kaikkiaan? Talvisodan jälkeen NL palautti 2389 siviilivankia, joista Suojärven asukkaita oli kaikkiaan 1763. Heistä runsaat 800 oli kotoisin Hyrsylän mutkasta. Suojärveläisiä kuoli leireillä 62. Miehitysaikana Suojärvellä kuoli 19 ihmistä ja paluumatkalla 8 sekä karanteeniaikaan Helsingissä vielä aliravitsemuksen ja sairauden takia 17, eli yhteensä 106 henkeä. Kuten edellä todettiin, Neuvostoliittoon jäi vapaaehtoisesti 61 henkeä. Suojärveläisten kärsimykset eivät päättyneet vielä, sillä Helsingin karanteenileireillä kaikki palanneet kuulusteltiin ja -kos-

ka oli sotatila - yhteistoimintahenkilöitä ja maanpetokseen syyllistyneitä asetettiin syytteeseen. Suojärven ja Salmin palautetuista näitä oli kuitenkin vain neljä; todettakoon että suomussalmelaisia asetettiin syytteeseen kaikkiaan 27. Näin Hyrsylän siviiliväestön kärsimysten tie päättyi ja sopeutuminen evakon osaan kutistuneessa Isänmaassa alkoi.

Santeri Lampivuo siis oli 10-vuotias poika joutuaan ankaralle retkelle. Lampivuon sukua oli Hyrsylässä kaikkiaan 13, joista hänen veljenpoikansa, 1-vuotias Tauno menehtyi leirillä helmikuussa. Hyrsylän vankien joukossa oli myös 8-vuotias Elisabet Mulju, myöhemmin laulajaveli Lauri Heinosen leski. "Santusta" tuli sitten vähitellen satakuntalainen ja elämäntyönsä hän teki ensin Lihakunnan ja sitten Satahämeen Osuusteurastamon palveluksessa hankinta-asiamiehenä. Santeri on osallistunut Porin ja Ulvilan kunnallispolitiikkaan Keskustan riveissä olleen mm. Porin kaupunkivaltuuston ja -hallituksen jäsen. Maatalousteknikoksi Santeri valmistui 1950-52 Nurmeksen maanviljelyskoulussa. Santeri on laulanut seuraavissa kuoroissa, kaikissa 1. tenoria: Nurmeksen Mieslaulu 1950-56, Friitalan Mieskuoro 1956-62 ja Porin Mies-Laulu 1962 lähtien. Sotaveteraanikuorossa Santeri on ollut 5 vuotta, sotainvalidikuorossa 10 vuotta sekä Porin Mies-Laulun Vaarinlaulussa 10 vuotta. Santtu on laulanut taitomerkin sekä saanut ansiostaan Mieskuoroliiton kultaisen ansiomerkin, PM-L:n hopeisen ansiomerkin ja Sulasolin Satakunnan piirin hopeisen ansiomerkin.

Tällainen mies on siis ystävämme Santeri Lampivuo. Loppuun liitämme Laatokan Karjalan kielisen laulun "Ajettih tsganazet", jonka Santtu meille niin monesti on esittänyt - ja tunteella! Mukana on myös vapaa suomennos.

AJETTIH TŠIGANAZET

Ajettih tšiganazet,
jarmankas kodih da kodih
ajettih dai azetuttih
juablukkapuun tyveh.

Eh, gulaittši, gulaittši, gulaittši,
brihane tšomane, tšomane
ruskiezessa paidazessa
ylen oli hyväne.

Yksi tšigan ei ollut vessel,
häi ei paju pajattanuh,
i tšiganoin igruloi
ei vouse suvainnuh.
eh, gulaittši, gulaittši, gulaittši...

Kavotti häi uulitsan,
kavotti häi koin da rodnoin,
kavotti häi neitšykän,
kudamua suvaittši.
Eh, gulaittši, gulaittši...

Kusbo on se uulitsa,
kusbo on se koin da rodnoin,
kusbo on se neitšykkä
kudamua suvaittši.
Eh, gulaittši, gulaittši...

Vot löydi häi uulitsan,
vot löydi häi koin da rodnoin,
vot löydi häi neitšykän
kudamua suvaittši.
Eh, gulaittši, gulaittši...

Sinä neitšyt rukkainen,
tsoma ruskietukkaine,
minä siuda suvaitsen
tule minull' mutšoikse.
Eh, gulaittši, gulaittši...

Ajettih tšiganazet,
jarmankas kodih da kodih,
ajettih da elettih
da svuadbased piettih.
Eh, gulaittši, gulaittši...

da sulkkusis paidasis..

Ajavat hevosella mustalaiset,
markkinoilta kotiin päin.
Ajavat ja pysähtyvät
omenapuun alle.

Hän rallatteli, hyräili,
komea, komea poika,
ruskeassa paidassa
oli hyvin iloinen.

Yksi mustalainen ei ollut iloinen,
hän ei laulua laulanut,
mustalaisten iloihin
hän ei lainkaan osallistunut.

Kadotti hän tien,
kadotti hän hyvän kodin,
kadotti hän morsiamen,
jota rakasti.

Missä on se tie,
missä on se hyvä koti,
missä on se morsian,
jota hän rakasti.

Nyt hän löysi tien,
nyt hän löysi hyvän kodin,
nyt hän löysi morsiamen,
jota rakasti.

Sinä morsian hyvä,
kaunis ruskeatukkainen,
minä pidän sinusta,
tule minulle vaimoksi.

Ajavat hevosella mustalaiset,
markkinoilta kotiin päin,
tultua juhlivat
ja häät pitivät.
Hän rallatteli, hyräili,

silkkisissä paidoissa.

ANTTI PEKOLA
2. Basson viskaali

LÄHTEET:

-Ari Haasio - Erkki Hujanen : Tasavallan panttivangit. Jyväskylä 1990
- Santeri Lampivuon haastattelut

KVARTETTIKILPOJEN TÄHDENVÄLEJÄ

Kvartetti - kvartetto on neliääninen vokaali- tai soitinsävellyks. Suomessa tällaista esittäjäryhmää sanotaan kvartetiksi. Useampiäänistä laulua on maassamme laulettu jo hyvin varhain, josta osoituksena on koulu- ja kirkkolaulukokoelma Piaa Cantiones vanhimman painoksen ollessa vuodelta 1582. Kuoroharrastus nykyaikaisessa muodossa tuli Suomeen ylioppilaslaulun myötä Upsalasta, jossa opiskellut J Pippingsköld perusti Turkuun 1819 ensimmäisen ylioppilaskuoron.

Kvartettilaulu yksinkertaisessa kokoonpanossa liepee ilman muuta kuorolaulun hienoin ilmaisuusmuoto, ainakin laulajan omasta mielestä. Joutuuhan siinä puuhassa kukin laulaja aivan yksinään vastaamaan omasta stemmastaan ja sitä kautta kokonaisuinnista. Ja voi sitä sisäistä, lapsenomaisen aitoa tyytyväisyyden tunnetta, jota laulaja onnistuessaan saa elää.

Nämä nykyisin jo neljän kaupungin kvartettikilpailut aloitti vuonna 1953 Rauma ja Tampere, jonka jälkimmäisen uljaassa Grand Hotel Tammerissa ensimmäiset kisat pidettiin kuulemma iloisen tunnelman vallitessa ja frakki päällä. Tämän ensimmäisen kisan voitti Rauma puolella pisteellä. Mutta päästiinpä ystävyysskaupungissamme Raumalla sitten taas neljän vuoden päästä kehuskelemaan: "Eik mahtan oll vuas 1957 kon gilppailtti viides ja samall viimänen gert siit ensimmäitest pokalist ja voito ol tasan gaks ja gaks ja sanon goht, et Rauma Miäslaulajitten gvartet voit."

Porin Mies-Laulu lähti kilpailemaan vuonna 1960 ja voitti heti kvartetilla Kassu Kivirinta, Reino Oinonen, Lars Bergius, Olavi Viitanen. Seuraavaa voitonjuhlaa saatiin viettää vuonna 1971 kvartetilla Tuomo Wiro, Reino Oinonen, Erkki Hakkiluoto, Pekka Salmi. Pakollisena lauluna Porin Karhulinassa silloin oli Ruffon "Adoramus" ja heillä vapaavalintaisena Hannikaisen "Alla kukkivan omenapuun".

Seuraavana tässä tähdenvälejä etsiessäni tulee mieleen vuosi 1973, jolloin kilpailuille laadittiin säännöt. Allekirjoittaneen kutsusta kodissamme Kellahden Rusthollissa pidettiin sääntöjen laatimiseksi kokous 13. marraskuuta 1973. Kokouksessa oli tamperelaista Mieskuoro Laulajia edustamassa Veijo Joensuu, Jyri Borgenström ja Yrjö Hakulinen. Rauman Mieslaulajien mielipiteistä vastasivat Arto Jalava ja Ilpo Pohjanoksa. Kokouksen isäntiä Porin Mies-Laulua edustivat Erkki Hakkiluoto, Reino

Oinonen, Kalevi Nieminen ja Matti Jokinen. Tätä oli jo edeltänyt alustava neuvottelu Tampereella 17. lokakuuta samana vuonna, jossa Reino Oinonen ja Matti Jokinen edustivat kuoroamme. Sääntöjen pääsisältö määräsi suuren vaihtuvuuden kvartetin jäsenille - "vähintään kahden vaihduttava vuosittain - sama laulaja ainostaan kaksi kertaa viidessä vuodessa". Nykyiset säännöt suosivat aivan perustellusti pysyvämpiä kokoonpanoja. Kilpailtavaksi tuli myös kiertopalkinto, jonka saa omakseen kolmesta voitosta velvoitteena hankkia omalla kustannuksellaan uusi tilalle. Määrättiin myös, että jokainen voittajakvartetin jäsen palkitaan mitalilla ja muut osanottajat kunniakirjalla. Rauma sai tehtäväkseen hommata kunniakirjat ja Pori mitalit. No, meillehän se todella sopi, koska meillä oli oma Rembrantimme Olavi Jalkasen muodossa, joka taiteilijan elkein komeili suurena, hitaana ja pikkuisen kömpelönä muhkeassa kakkosbassossa. Sama kuuluisa Olavimme leikkimielellä toistuvasti kauppailei taulujaan harjoituksissa ja karonkoissa huikean kiihottavalla lauseellaan: "Taatusti tuoretta taidetta koteihin ja ullakoille!" Ja sekin tässä mitalitehtailussa meni putkeen, että kuoromme perustajan ja isän professori Altti Järvisen poika Kristian valoi johtamassaan Lahtisen valimossa nämä arvokkaat mitalit pronssiin. Mitalin neljä rinta kaarella pröystäilevää kukkoa harjoittelee nokat ammollaan mitä ilmeisimmin kvartettilaulua neljän kaupungin kisaan.

Vuonna 1977 kilpailut voitti Karhulinan lavalla jälleen oma kvartettimme Leo Timonen, Matti Jokinen, Pekka Salmi, Mikko Karisjoki lauluinaan Einojuhani Rautavaaran "Toivo on höyhenpukuinen" ja vapaavalintaisena E Hermeksen "Ah, pois sä mielit kulta".

Raumalla 1995 voittanut kvartettimme vas. Erkki Hietala II tenori, Markku Koski I tenori, Taisto Ristimäki II basso, Jukka Koskenkorva I basso

Raumalla 1979 voittanut kvartettimme vas. Seppo Ahokas II tenori, Tauno Tommila I tenori, Kari Wahlman II basso, Pekka Vainio I basso

Ja jälleenpä vuonna 1979 voiton nappasi kvartettimme Tauno Tommila, Seppo Ahokas, Pekka Vainio, Kari Wahlman pakollisena lauluna Törnuddin "Tuomittu katti" ja vapaavalintaisena peruslaulu "Niitty jälleen vihannoipi". Tätä reissua Pekka mielellään muistelee ehkäpä hienoisilta osin yleispätevinkin miettein: "...jatkuvaa harjoittelua melkein tuskastumiseen asti talolla ja Erkin luona - Taunun vaimo ajoi varmoin ottein kohti Raumaa - vaativa matka, joka vaati lääkitystä herkkien, loppuun asti hiottujen äänienme suojelemiseksi tuolta alati petolliselta kevätsäältä - emme missään nimessä halunneet riskeerata ja leikitellä tuon mahdollisen totaalisen tuhon kanssa - Luvian paikkeilla Asta uhkasi kääntyä takaisin - sekin uhka vältettiin -sisään-tulomme oli vaikuttava, palttoot auki kilpaveikkojen katsellessa aran pelokkaina häikäilemättömän korskeaa "porilaisten marssia" Nanun koulun eteisaulaan - kilpailun tuomaristo esitti lopuksi näkemyksiään kvartettilaulun hienouksista todeten, ettei yksikään kvartetti ymmärtänyt kvartettilaulusta sen enempää kuin sika pohjantähdestä, mutta hoksasi kuitenkin alentua kertomaan voittajakvartetin kunniakkaan nimen PORIN MIES-LAULU".

Se oli siinä vuoden 1980 paikkeilla, kun kilpailujen laajentamishalut kasvoivat siihen mittaani, että lähes tyimme toden teolla länsisuomalaisia köörejä yleispätevällä periaatteella "jostainhan se on aloitettava, sanoi eräs herrasmies, kun naista kädelle suuteli". Hämeenlinna ja Vaasa antoivat rukkaset, mutta Turku lämpeni hitaasti ja suostui kaikkeen, mitä kosija näin ensiyrittämällä rohkeni ehdottaa. Niinpä meitä oli vuodesta 1981 alkaen neljä kaupunkia mukana. Vuonna 1981 voitti kvartettimme Pentti Puranen, Erkki Hietala, Heikki Forss, Taisto Ristimäki pakollisenaan "Ii, ii illalla" ja vapaavalintaisenaan "Mennyt".

Ikään kuin tulevaisuutta ennustavana "Tähden välkähdyksenä" on tässä kvartettikilpailujen ketjussa mainittava, että aivan juuri äsken valittu kuoromme taiteellinen johtaja Guido Ausmaa toimi yhtenä tuomareista Porin Suomalaisella Klubilla 28. maaliskuuta 1992 pidetyssä kvartettimittelössä ja sai näin ensikosketuksen siihen, mitä tuleman pitää.

Jälleen vuonna 1995 meille koitti ilon päivä kvartettimme Markku Koski, Erkki Hietala, Jukka Koskenkorva, Taisto Ristimäki voittaessa Raumalla. Heillä oli pakollisina "Tuomittu katti" ja Kuusiston "Adagio" sekä vapaavalintaisena Palmgrenin "Serenadi".

Juuri tätä kirjoittaessani 1. huhtikuuta 2000 täällä Porissa on jälleen nuo kuuluisat kisat. Porin Mies-Laulua edustavat kvartetit nimiltään "Veipposet" ja "Ylätuki". Veipposissa laulavat Miika Vähähaka, Veikko Aalto, Mika Kasanko ja Jouni Nevala. Ylätuessa yrittävät Janne Metelinen, Seppo Ahokas, Jukka Koskenkorva ja Taisto Ristimäki. Veipposilla on vapaavalintaisena J Holman "Löylyloitsu" ja Ylätuella musiikkineuvoksemme Erkki Hakkiluodon säveltämä utuisen herkkä sävellys "Oletko koskaan nähnyt" Viljo Kajavan sanoin. Pakollisina lauluina oli tällä kertaa porilaisisäntien määrääminä Pia Cantiones lauluista Matti Hyökin sovitus "Psallite" ja Selim Palmgrenin syvältä hivelevä "Yötunnelma". Tällä kertaa kilpailun voitti tamperelaiskvartetti "Wash and Go" ja toiseksi pinnisti samasta kaupungista tullut "Four Rats". Porilaiset Veipposet ja Ylätuki sijoittuivat tyylikkäästi laulaneina kuuden kilpakumppanin kisassa hienosti kolmanneksi ja neljänneksi. Keskimäärin ottaen kilpailun taso oli korkeaa luokkaa, jota rikastuttivat pienyhteyden ohjelmistoihin aikamme henkeä kuvastelevina tulleet lievä show-tyyliä edustavat ilmeikkäät nopeatempoiset esitykset.

Liittyessäni vuonna 1963 Porin Mies-Lauluun gluntti- ja kvartettilaulamisen innostus samoin kuin niiden taitajatkin olivat jo melko näkymättömissä. Nuori polvi sytytti tämän taitolajin uuteen vetoon alkaen vuoden 1970 paikkeilla. Ja nyt kuluneella laulukaudella on, kumma kyllä, aivan uunituoreista nuorista pojista ponnahtanut kvartetteihimme raikkaita taitajia, joita on iloisen lohdullista seuraila. Seuraila laulajana, joka nuoruusajastaan asti on hamunnut kvarteteissa ja duettopareissa laulamista ja niille myös ainiaaksi itsensä menettänyt.

Kiitollisena
MATTI JOKINEN

NAINEN MIESKUOROLAULUISSA

Laulu-miesten lauluja I kirja on jokaisen laulajan peruskirja. Tämän teoksen lyhyt historia on seuraava:

Laulu-Miesten jäsen ja taloudenhoitaja Raimo Spolander pani asian alulle keväällä 1921 kehoittamalla kuoroa kokoamaan ja kustantamaan laulukirjan. Kirja ilmestyi painosta Helsingissä Juhannuksen tienoilla 1923. Siihen oli koottu 180 laulua ja se on tarkoitettu kaikille suomalaisille mieskuoroille peruskirjaksi.

Kokoontuupa missä hyvänsä lauluveljiä, heille on I kirja antanut perusohjelmiston, joka osaltaan ja tunnetaan kuoroissa. Se antaa mahdollisuuden laulaa paikasta ja ajasta riippumatta niin illanistujaisissa eli sitsi-illoissa, karonkoissa kuin myöskin vapaamuotoisissa jopa joskus epämuotoisissakin juhlamenoissa, kunhan vain kaikissa stemmoissa on edustajansa - siis vähintään neljä - riippumatta täysin siitä missä suomalaisessa mieskuorossa he kulloinkin laulavat tai ovat joskus laulaneet.

On mielenkiintoista tarkastella I kirjan laulujen aiheita. On merkillepantava, että näiden 180 laulun joukossa on noin 80 laulua, jotka käsittelevät naisia - sulottaria tulppaanikulmaisista - kuten Omar Khaijam aikoinaan ilmaisi.

Otan tämän aiheen lähinnä siksi, että Porin Mies-Laulun naiset täyttivät 50 vuotta. Koskaan ei voida kylliksi kiittää Teitä naisia pyyteettömästä työstänne. Te olette tehneet mahdolliseksi oman talon muotoutumisen viihtyisäksi, kodinomaiseksi miljööksi. Vain nainen käsi osaa sen tehdä.

Meillä miehillä on todella ollut riemullista laulaa teidän seurassanne. Lyhyin säkein etenen kirjan alusta loppuun asti pysyen naisen ylistyksen teemassa.

*Ah pois sä mielit kulta, niin kauas lähteä.
Oi ilon viet sa multa, mull kaiho yksin jää.
Vaan omanasi olen, sua aina muistelen,
ma sulle elän kuolen, sull yhä huokailen.*

*Eron hetki lähellä on, matka on pitkä minulla.
Sun sinisilmias en tiedä jos näen milloinkaan.*

*Heliästi, heliästi likkaa kainalostani,
ei likkaa siepata ei.
Hei, hei heliästi hei oman luhtinsa
kynnykselle se poika kultansa vei.*

*Heilani on kuin helluntai ja oraspellon kukka,
sillä on silmät sametista ja poski kuin nurmen
kukka.*

*Älä sinä kultani sure, jos köyhänä naida pitää,
köyhänkin pelto se kuokkien kasvaa
ja köyhänkin jyvä se kasvaa.*

*Ja muista se vaan, että kohta kositaan
ja jollet silloin huolta pie
niin naimati jäät.*

*Kuiskaten, keikistellen sirot tytöt
peltoviertä astuvat.
Tytöt oottaa poikain ryntäystä
polkutiellä vaieten.
Poijatkin rientävät, kuhnurit nuo,
nopeammin notkuvat neitojen luo.*

*Istun järven rannalla ja
katselen laineita läikkyviä.
Odottelen rakkaalta kullaltani ilosanomia.
Oi jos järven laineet veisi
tervehdyksiä hälle multa,
kaipaukseni silloin tietää saisi
oma kulta.*

*Jos voisin laulaa kuin lintu voi,
jos sois mun äänen kuin leivon soi,
niin kullallein minä laulaisin,
sen huolet hetkeksi poistaisin.*

*Laulu mielen lumoaapi, sydämen se elvyttää.
Helytymään se mielet saapi
neidon lailla viehättää.*

*Kalliolle, kukkulalle rakennan minä majani,
tule, tule tyttö armas
jakamaan se mun kanssani.
Jollen minä sua saa,
niin lähden täältä kauas pois.*

*Laulakaamme vihdoin nyt luomakunnan kukkaa,
naista, mi miestään ei heitä ei hukkaa.
Ruusuja kasvaa ne rakkauden vuoret,
olkohot vaimomme vanhat tai nuoret.*

*Lennä luoksi ystäväni, sulounelmiksi kaiu.
Niihin häntä taivuttaisin.*

*Kun mun kultani tulisi, armahani asteleisi.
Savuna pihalle saisin, kipunoina kiiättäisin,
liekkinä lehauttaisin.
Vierten vierehen menisin.*

*Kuuluu kenkien kupina, kautokenkien kapina,
tytöt kirkkohon tulevat, leimahtavat lehterille.
Rinnan auki riehkäsevät, kirjan sieltä kiskasevat,
josta virren veisoavat.
pojat kirkkohon tulevat,
tytöt mielessä makaavi,
syämässensä sytevi.*

* Miksi aaltoilet rinta.
Tunnetko onnea autuutta vain.
Vaiko sä huolta huokaat.

Kenen on kulta kulkemasa,
kenen on häätulet hämyssä.
Sirkan on vesillä venho,
Sirkan tuoma tuhto puulla.
Kulta heinäsirkan on.

Minä katselen illan taivasta
ja muistelen tyttölasta,
tahtoisin tyttö sun temmata pois
turhasta maailmasta.

Mä tiedän ruusun kaunihin,
se kukkii yksin laaksossaan,
ruusuista on se ihanin,
ei mistään löydy vertaistaan.
Vaan ruusua kun katselin
en tiedä kuin mun käynyt lie.
Oi ruusunen sa suloinen,
oi etten sua nähnyt ois.

Neito kaunis kultarinta luovu minun puoleen,
muutoin musta tuiki murrun ikävään ja huoleen.

Ne tulevat taas. Mun haaveeni herää,
impeni rannalla oottaa ja kuutamokukkaa kerää.
Nyt impeni mun, hämyneitoni mun,
Sinut valkeella vanholla noudan.

Niin minä neitonen Sinulle laulan
kuin omalle kullalleni,
jos oisi valtaa niin kuin on mieli
niin ottaisin omakseni.

Tytöt keinulla ilkamoi
Aaretti katsoo ja aatos liikkuu,
Ei siellä Annin ääni kuulu.
Hän pisti piippuun, en teistä piittaa.

Helmi kallis loistavainen sydämessä lempi on.
Oi jos aina varjoton hohteheis ois armahainen.

Maan yrtit vielä unelmoi, myös neidot unelmoi
ja ihana on mi linnun vieress unelmoi.
jos Luoja niin on sallinut, sull annan sydämen,
en kultaa toivokaan, kun lempesi mä saan.

Oi Aune, oi Aune jos tietäisit mun hellät tuntee-
ni.
Jos tietäisit kuin kerran lemmin sua.
Niin itkisit, niin itkisit,
joka kerran kun muistelet mua.

Ol kaunis kesäilta kun laaksossa kävelin.
Siell kohtasin mä tytön. jott aina muistelen.

Nyt on poika maailman kylillä
tyttöjä katselemassa vaan.
Sieltä tuon miniän mammallein,
jos ehta punaposken saan.

Ei ikinä eläissäni tule mielitiettyeni,
mielimiekkoseni, toivottavani takasin.

Sen muistan päivän, kun ensikerran sun,
immyt armas, mä silmäs näin.

Sirkka lauloi lystiksensä, oman intonsa ilossa
huviksensa hyräellen metisellä mättähällä
simakukkien seassa.

Uinahda sä vieno laulaissani vaan.
Valta yön jo voittaa, nuku siksi,
kun aamu taasen koittaa, herättääpi jälleen.
Ota minut sylihisi, niin en ole onneton.

Sua tervehdin, immyt kaunis, tunteeni hellät kohtaa.
Oi armahin, oi suloisin, sua tervehdin...

Suvi-illan suussa impi astui virran vieremää.
Somer soitti hiekka helki alla Annin askeleen.

Sä kasvoit neito kaunoinen isäsi majassa.

Kuules tuuli kun purjeissa liehuu.
Rakkaimman luota pois lennättäin.

Vaan kuvansa kannan sydämessäin.

Nyt on toivoon ja lempeen aikaa.

Kuti, kuti punaisia, kuti, kuti huulia,
lattian palkit ne toisenkin kerran keinahtaa.
Pois meni vaari jo karsinan taa, tuli, tuli taa.

Kenen ääni kiirii siellä - metsänimmen lempeän.
Liehtarina miehen tiellä hienohelma hyppelee
ja kultakiharat liehuu.

Tula tuulan tuli tuli tei, emme erkane koskaan ei.
Tuolla on mun kultani ain yhä tuolla.
Linnut ne laulavat sorealla suulla.
Soreampi kultani ääni on kuulla.

Tuomi on virran reunalla, jonka juurella minä
itkin.
Vieraille maille kultani lähti
ja jätti minut tänne yksin.

Siellä metsämökissä on kaunis kultaseni.
Kullan ääntä kuullessa jo unhoittaapi vaivan.

Sinulle mä viestin viedä annan,
armaalleni viedä viesti toisen tuoda.
Hän laulaa suloisesti jo nääntyä hän on.

jatkuu seuraavalla sivulla

Oi kaino kukka kaunis, lienetkö tunteeton.

*Metsä muuttuu ihanaksi lemmen ääni kaikuvi.
Paimen yltyy rohkeemmaksi, neitonen on hellem-
pi.*

*Usjast tulloop miull´ aika ettee, ku pirttiin
uuteen mie kullan toin.
Lemme´ liekki kanss usjast sammuu
rakkaus kauniskin kattoo pois.*

Neiet niemien nenissä katselevat kuuntelevat.

*Miks kaukana niin olet armaani.
Yö kohta kattaa tienoon kultani.
Saa hämyharsoon hienoon kultani.
Kun palajat niin taas syttyy tähdet illoin.*

*Älä armas kultani vielä suostu muihin.
Älä laske kättäs toisen kaulaan.
Jos mulla ois hellä luonto niin vaipuisin maahan.
Vaan ei surun kyyneleitä vuodattamaan saada.*

*Saatenko ma rinnallain koskaan nähdä armasta.
Oi jos hän nyt surevani tietäisi mun tähtensä.*

*Oi jos armas lähtisi papin pakinoille,
hentukseni heltyisi ja rupeis talosille.
Silloin ois, oi silloin ois mun rinnassani rauha.*

*Oi äiti parka ja raukka, kun minut synnytit.
Maailman orjaks tänne kurjuutta kärsimään.*

*Yksi ruusu on kasvanut laaksossa
ja se kauniisti kukoistaa.
Yksi kulkijapoika on nähnyt sen
eikä voi sitä unhoittaa.*

*Öin ja päivin ma muistelen lempeni aamua.
Maat ja meret jos kulkenen,
kultan´ on aattehissain.
On aina vain aatteissain.*

Tässä olivat I kirjan hempeät laulut. Hyvät naiset, te elätte meidän ajatuksisamme kauniissa runomaailmas- ja ihanissa soinnuissa. Vaikka meidän laulutuokiomme venähtää joskus vähän pidemmäksikin, niin harastuksemme saa varmaan myönteisen hyväksynnän sydämässänne.

Joskus saattaa käydä niin, että aamu jo sarastaa eikä laulajapoikaa kuulu tulevaksi. Silloin on tilanne se että

*Viivytään hei veikot vielä hetki, hetki vain.
Maistetaan hei kunniaksi neitoin ihanain.
Suudelma ja pullo viinaa lääkkeeks kyyneliin.
Yhdytään hei veikot vielä lauluun korkeaan.
Ylös veikot malja pohjaan, malja synnyinmaan.*

RAIKKO JAATINEN

2. basso

2. basson pojat vauhdissa kuoron pikkujoulussa 1996 - mutta Antti aivan väärässä formussa!

Taiston intiaanitantsi

I-tenorien lumihiutaleet esiintyivät 1997 joulu-juhlassa ja saivat runsaat suosionosoitukset

URISEVAT UKOT

Urisevat Porissa

Urisevat Ukot vierailivat Porissa 24.3.98 Porin Mies-Laulun seniorikuoron Vaarin Laulun kutsumina. Matkalle lähdettiin klo 9 tilausbussilla, joka tulikin lähes täyteen. Perillä Porissa oltiin klo 13. Kokoonnuimme siellä aluksi raatihuoneelle, jossa Vaarin Laulu otti meidät vastaan laulaen ja tervetuliaismaljoja tarjoillen. Puheenjohtajat Raikko Jaatinen ja Hans Zeitlinger vaihtoivat tervehdyksiä, minkä jälkeen lauloimme yhdessä. Porilaisia johti Erkki Hakkiluoto. Paikalla oli myös paikallinen matkailuopas, jolta kuulimme raatihuoneen ja Porin historiaa.

Sitten seurasi lounas Suomalaisella Klubilla, joka toimii määrällitoina myös Ruotsalaisena Klubina. Ruokana tarjottiin paikallista ruokaa, klimppisoppaa. Klimppit on tehty vehnäjuuhosta. Varsin maukasta ruokaa. Isäntien edustaja Matti Jokinen esitti kansanballadin Herra Petteri. Lauloimme yhdessä, myöskin serenadeja kauniille emännille, ja kuulumme selostuksia paikallisesta historiasta ja kuorolaulusta. Vaarin Laulu on syntynyt Urisevien Ukkojen esikuvaa seuraten ja perustettu 1970. Alaikärajaa siinä on kuitenkin 60 vuotta, kun se UU:ssa on 50.

Vaarin Laulun emäkuoro Porin Mies-Laulu on jatkoa Porin Suojeluskunnan Mieskuorolle. Porin Mies-Laulua johti pitkään maineikas kuoromies, hammaslääkäri Altti Järvinen. Meille esiteltiin paikalla ollut Vaarin Laulun kunnianestori Erkki Yrjänä, joka on syntynyt 1898. Paikalla oli myös meidän ikäpresidenttimme Jalmari Kahri, joka on syntynyt 1906. Vaarin Laulu luovutti meille muistoksi pienoislippunsa.

Lounaan jälkeen vierailimme Porin taidemuseossa, joka on entisestä pakkahuoneesta (tullivarasto) museoksi kunnostettu. Näimme siellä Porin kummikaupungin Sundsvallin järjestämän taidenäyttelyn.

Porin Mies-Laulu on saanut juuri valmiiksi oman talonsa, jossa myös Vaarin Laulu kokoontuu. Sinne siirryimme karonkkaa viettämään klo 17. Olimme aivan ensimmäisiä vierailijoita talossa. PML:n 1955 ostama kiinteistö oli saanut lisäarvoa rakennusoikeuden kas-

vaessa asemakaavan muuttuessa. Tästä oli saatu osa rahoitusta nykyisen tontin ostoon ja talon rakentamiseen.

Rakennuksen alakerrassa on harjoitussali, jota käytetään myös pieneköjen konserttien pitämiseen, keittiö- ja eteistilat. Yläkerrassa on kerhotiloja noin 50 m². Niihin sisältyy kokoushuoneita ja sauna. Harjoitussalin akustiikan on suunnitellut arkkitehti Alpo Halme. Seinissä on käännettävät akustiikkalevyt jälkikäteen säätämiseksi. Miellyttävä siellä olikin laulaa. Taloa markkinoidaan aktiivisesti myös yksityistilaisuuksiin, mikä onkin tarpeen rahan hankkimiseksi.

Vaarin Laulun laulajien puoliset olivat valmistaneet herkullisia voileipiä, joiden painikkeeksi tarjottiin kotiviiniä. Sitä oli valmistanut Matti Kause, PK:laisten hyvin tunteman Esa Kausen setä. Entinen teollisuusmies oli "tehtaillut" tätäkin asiaa.

Porin Mies-Laulun puheenjohtaja O. Blomroos puhui ja toi terveisiä pääkuoroltaan. Urisevien pj. Hans Zeitlinger vastasi puheeseen ja mainitsi, että UU on tullut katsomaan "kummilastaan". Hän myös luovutti PML:lle LM:n matrikkelin ja Harri Eljangon muistelmakirjoja, Vaarin Laululle vieraskirjan.

Urisevien jäsenen Pauli J. Viron Porissa asuva poika kiitti Urisevia isänsä muistamisesta.

Isäntien edustajat Santeri Lampivuo esitti itäkarjalaisen laulun ja Matti Lahtinen lausui. Urisevien Jalmari Kahri lausui runon Kirkonhiiren joulusta ja lauloi omalla säestyksellään unkarilaisia lauluja. Laulua esitivät myös Tuomo Piironen ja Timo Kareoja. Olli Nuotio luki Nortamon pakinan kalareissusta. Hän myös johti suurimman osan yhteisistä kuorolauluista.

Kiittelimme isäntiä hyvin järjestetystä vierailuohjelmasta ja hauska illasta sekä toivottelimme heidät tervetulleiksi vastavierailulle. Paluumatkalle lähdimme noin klo 20.

Timo Kareoja

Lauluvalinnat eivät aina onnistu

PML:n alkuaikoina oli tapana mennä tervehtimään pyöreitä vuosia täyttäviä lauluveljiä klo 24 yöllä. Oli kaunis kesäinen yö. Altti ajatteli, että tähän tunnelmaan sopii hyvin Gabriel Linsenin Wanderers Nachtlied -iltalaulu. Laulu alkaa hyvin kauniisti ja tunnelmaan sopivana, mutta laulun loppupuolella on sanat: Varro sinäkin vaan, melusta maan pian pääset lepoon rauhaan. Merkkipäivän viettäjä sanoi laulun loputtua: "Ei minulla ole aikomusta vielä pitkään aikaan kuolla".

PML oli Satalinnassa laulamassa siihen aikaan, kun sairaala toimi keuhkotautiparantolana. Esitettävien laulujen joukossa oli Carl Mikael Bellmanin laulu Pohjan juo. Hj Nortamon suomentamissa sanoissa on seuraava kohta, joka ei oikein sovi. "Veikko tuot yskäes et koskaan voita".

Kuoromatkan valmistelut alkoivat loppuvuodesta 1995. huhtikuun -96 mennessä 34 laulajaa ja 27 ladya oli ilmoittautunut matkalle. Matkalaisien palaveri pidettiin 20.5.1996 omalla talolla. Matkaa varten oli tilattu kesäisen keltaiset paidat, jollaisen kuorolaiset saivat ostaa. Matkakustannuksista vastasivat matkalle lähtijät. Viikon pituiseen matkaan oli suunniteltu 2-3 konserttia, tutustuminen Prahan kaupunkiin, sen historiaan ja kulttuuriin sekä retkiä Prahan ulkopuolelle maakuntiin.

Lähdimme matkaan sunnuntaina 9.6 klo 10 kuoroveri Matti Lehtosen turvallisessa bussikyydissä kohti Helsinki-Vantaan lentoasemaa. Sieltä klo 15.10 lähdimme kohti Prahaa, jonne saavuimme noin 2.5 tunnin lennon jälkeen. Lämpötila Prahassa lähenteli kolmeakymmentä astetta, mikä meistä tuntui hyvin hikiseltä. Majoituimme hotelliimme Garniin, joka oli majapaikkamme koko Tšekin matkan ajan. Prahassa yhdyshenkilönä ja vastaanottajana toimi Tšekin valtion kulttuuriministeriön osastopäällikkö, "rouva Kulttuurineuvos".

Seuraavana päivänä ohjelmassamme oli Prahan kiertoajelu. Matkan huippunähtävyyksiin kuului Linnakaupunki, joka on Prahan hallinnollinen keskus, jossa asuu myös tavallisia kansalaisia. Jylhä, kaupungin yläpuolelle kohoava linna "Hradcany" lähialueineen oli kuin elävää historiankirjoitusta. Barokki, romaaninen tyyli, renesanssi ja rokokoo koristivat katuja vierusta-

Retkikuntamme Prahassa. Maija Hakuni näyttää mielteliäältä

via rakennuksia. Keskeisiä nähtävyyksiä olivat Vituksen katedraali, Strahovin luostari ja sadunomaisten talojen reunustama Kultainen kuja, jonka varrella olivat majoilleet mm. alkemistit sekä kirjailija Franz Kafka. Kaupunkikierroksen jälkeen meille tarjoutui vapaa-aikaa, jonka vietimme haluamallamme tavalla.

Kolmannen matkapäivän ohjelmassa oli retki linja-autolla kylpyläkaupunkiin Karlovy Vary'yn, entiseltä nimeltään Karlsbad, ja sieltä edelleen kuuluisaan olutpanimokaupunkiin Plzeňiin. Karlovy Vary sijaitsi Länsi-Böömissä noin puolentoista tunnin ajomatkan päässä Prahasta. Sen kylpylöitä suosivat aikoinaan kruunupäät ja seurapiirit. Nykyään aivan tavalliset matkailijat nauttivat kaupungin ainutlaatuisesta puhtaasta vuoristoilmasta, kauniista rakennustaiteesta ja parantavista vesistä. Tutustuimme kaupunkiin jalan, heläytimme mm. erään kylpylän aulan lähteellä sille kuuluvan nimikkoserenaadin. Tuliaisiksi tuli ostetuksi Bechevokan yrtiliikööriä sekä lähdevettä juomakupeista. Retkemme jatkui kohti Plzeňin panimokaupunkia. Panimokierroksella syvennyimme oluen valmistukseen. Pysähdyimme kuitenkin panimon alla sijaitsevaan olutkellariin, missä vaaransimme äänemme +4° lämmössä laulamalla Pekka Peltosen johdolla varmaan jotakin tilaisuuteen sopivaa, jonka jälkeen panimo tarjosi meille tuvassa talon antimia. Palasimme illansuussa hotelliimme hyvillä mielin.

Keskiviikko oli neljäs matkapäivämme, jolle oli suunniteltu ensimmäinen kirkkokonsertti Nymburgin kaupungissa, missä kaupungin pormestari otti meidät vastaan. Vastaanotto tapahtui kaupungin uudessa kirjastotalossa pormestarin isännöidessä. Vastaanotolla esiintyi myös puolalainen poikakuoro, jonka kanssa lauloimme vuorotellen, jonka jälkeen saimme nauttia seisovasta pöydästä pikkupaloja juomineen. Vastaanoton jälkeen ennen kirkkokonserttia saimme tilaisuuden jaloitella kirkon läheisessä puistossa pienen joen var-

Prahan Raatihuoneen kello

KUOROMATKA

6.1996

rella kauniissa ympäristössä. Nymburgin kirkko oli silloin korjauksen alaisena, joten siellä eivät urut toimineet, jonka vuoksi käytimme säestykseen Pekka Peltosen mukaanottamia sähköurkuja. Konserttimme ohjelmistoon sisältyi myös Pekka Salmen ja Matti Jokisen duetto. Puolalainen poikakuoro ja paikallinen naiskuoro esiintyivät myös. Konsertin jälkeen kaupunki tarjosi meille lämpimän illallisen, jonka maittavuus ei saanut meiltä kehuja. Kotimatkalle Prahaan lähdettäessä "rouva Kulttuurineuvos" tiedusteli meiltä, voisimmeko poiketa vähän reitiltä, jottei hänen tarvitsisi ottaa taksia Prahasta, johon tietenkin suostuimme. Paluumatka kesti kuitenkin tunnin verran enemmän kuin menomatka, joten meitä kyllä vähän huiputettiin pimeässä illassa.

Torstaina aamupäivällä meille oli varattu tilaisuus harjoitella Pyhän Nikolauksen kirkossa, jossa iltapäivällä konsertoimme. Lähdimme heti aamiaisen jälkeen hotellistamme maanalaisella kirkkoon keskikaupungille. Harjoittelimme ja kokeilimme kirkon äänentoistoa sekä urkuja. Pekka ja Matti treenasivat duettoesitystään sopivaksi kirkon akustiikkaan. Harjoitusten jälkeen kuorolla oli muutaman tunnin vapaa, jonka jälkeen lauloimme konserttiohjelmaamme. Konsertit tässä kirkossa ovat ilmaiskonsertteja. Illalla oli ohjelmassa kahden tunnin jokiristeily Prahan halki virtaavalla Vltava (Moldau)-joella, jolloin saimme ihailla historiallista Prahaa joelta käsin. Tämän risteilyn aikana meitä viihdytti laullaan Pekkojen kvartetti x 1 1/2.

Seuraava päivä olikin vapaata, varattu ostoksien tekoon ja jokaisen omaan Prahan tutkisteluun. Vesa Waagelein oli varannut mahdollisuuden halukkaille lähteä illalla oopperaan seuraamaan Verdin Aida-oopperaa. Kävijät saivat täyden vastineen rahoilleen ollen kiitollisia Vesalle.

Janne Luotola seuraa tarkkaan oppaan esitystä

Kuoro esiintyy Karlovy Varyssa

Lauantaina, kuoromatkan viimeistä edellisenä päivänä, teimme retken historialliseen Melnikin viinikauptunkiin. Melnikin asukkaat ovat jalostaneet rypäleen 800-luvulta alkaen laadukkaiksi viineiksi. Ajelimme runsaan tunnin halki kauniiden vehreiden alkukesän maisemien päätyen Melnikin linnan kupeelle. Meidät otti vastaan linnan opas kertoen linnan historiasta. Opastuskierroksen jälkeen pääsimme käsiksi "pääasiaan", maistelemaan linnan laatuviinejä.

Hyviltä maistuivat! Täältä kertyi monen kuorolaisen tulauskassiin erilaisia ja kokoisia pakkauksia. Kun tulimme ulos linnasta, sen eteen oli kertynyt eri ikäisiä lapsia, tyttöjä ja poikia, kauniisti pukeutuneina, jotka esittivät kansantansseja ja -lauluja linnan edustalle kokoontuneelle ihmisjoukkoille. Kuuntelimme ja katselimme ihastuksella lasten esityksiä. Sopivan väliajan tultua Erkki pisti meidät jonkinlaiseen kuoromuodostelmaan ja lauloimme tsekinkielisen laulun "Aj lucka lucka siroka", jota olimme harjoitelleet jo kuukausia ennen matkaamme. Suosionosoituksista päätellen kuulijat ilmeisesti jopa tunsivat laulun. Oli aika suunnata kohti hotelliamme ja aloittaa pakkaaminen seuraavan päivän kotiinpaluuta varten. Suurin osa matkalaisista kokoontui vielä illalla yhteiselle illalliselle viereisen hotellin ravintolaan muistellen viikon tapahtumia.

Sunnuntaina 16.6.1996 klo 11.00 reittikoneemme nousi Prahasta kohti Helsinkiä, missä Matti Lehtonen oli bussinsa kanssa täsmällisesti vastassa. Saavuimme iloisina Poriin Mies-Laulun talon eteen illalla puoli seitsemältä. Talolla oli runsaasti vastaanottajia, joille annoimme välittömästi lyhyen "matkaraportin". Kuorolaiset olivat jälleen monta kokemusta rikkaampia.

MARKUS LAAKSONEN
Kuoron taloudenhoitaja

PORIN MIES-LAULUN KUOROMATKA VIROON

Kuoro matkaa kesällä 2000 Viroon. Matka tehdään 12.-17.6. ja se on osa Satakunnan ja Viron välistä kulttuurivaihtoa. Matkan järjestelyihin osallistuvat nimittäin kuoron ohalla Satakuntaliitto, Kullaan kunta sekä Viljandin, Lihulan ja Kuressaaren kaupungit.

Startti tapahtuu maanantaina 12.6. aamutuimaan ja ensin ajetaan - kahdella bussilla - Helsingin satamaan. Siirrymme laivaan, joka saapuu Tallinnaan klo 12. Täällä emme viivy pitkään, vaan jatkamme välittömästi kohti Viljandia. Ajomatka on 180 km. Viljandiin saavuttuamme majoitumme kahteen hotelliin ja illan päätteeksi nautimme iltapalan.

Tiistaiamuna on vapaata ja puolelta päivin teemme kiertoajelun Viljandin kaupungissa. Iltapäivällä pidämme harjoitukset ja esiinnyimme kaksi kertaa: kirkossa ja ulkona maakuntatalon edessä - viimeainittu tosin säävarauksella. Onnistuneen konsertin jälkeen yleensä on karonkka ja Viljandissa karonkkapaikaksi on suunniteltu kaupungintaloa.

Keskiviikkoamuna bussit suuntaavat Viljandista Pärnuun, jonne saavuttuamme teemme kiertoajelun. Matka jatkuu Virtsun lauttarantaan, josta siirrymme Saarenmaalle ja siellä Kuressaaren kaupunkiin. Illalla teemme Kuressaareissa opastetun kaupunkikävelyn.

Torstaiamuna teemme kiertoajelun historiallisella Saarenmaalla. Saarenmaahan mainitaan Kalevalassakin, viettihän Lemminkäinen pitkän tovin Saaren neitojen parissa Saarenmaalla. On myös mainittava monien historiantutkijoiden, ainakin professori Matti Klin-

gen, arvio piispa Henrikin surmavirren "Kaalimaan" yhteydestä Saarenmaahan. Tässä yhteydessä on vielä mainittava Viron presidentti Lennart Meren kirjallinen tuotanto. Meren teos "Hopeavalkea" on fantastinen!

Torstapäivän siis vietämme Saarenmaalla. Tätä kirjoitettaessa konsertti- ja karonkkapaikat eivät vielä ole tarkentuneet, mutta uskon, että päivästä - ja illasta - tulee ikimuistoinen. Perjantaina suuntaamme kohti Lihulaa, jossa illalla kuoro esiintyy miilunpolttoon liittyvässä kulttuuritapahtumassa. Kyseessä on suuri tapahtuma, jossa PML on mukana sekä kokonaisuudessaan että kvartettikokoonpanossa. Juhlan päätteeksi on illallinen ja illanvietto Lihulan kaupungin tarjoamana.

Lauantain 17.6. päätapahtuna on Tallinnan laulujuhlat. Emme itse kuorona osallistu niihin, mutta olemme mukana toteamassa sen hengen, jonka voimalla veljeskansamme noina mustina vuosina piti vapauden liekkiä palamassa. Voimme todeta, että legendaarisen Gustav Ernesaksin ja muiden Viron suurten henkien teot puhuvat...

Kaikki päättyy aikanaan ja laiva Tallinnan satamasta lähtee pohjoiseen klo 18.30. Helsingissä olemme illalla ja suunnitelman mukaan kotoisessa Porissa seuraavan vuorokauden puolella klo 2. Näin olemme - jälleen - tehneet kulttuurimatkan, tällä kertaa veljeskansamme virolaisten pariin.

KRISTIAN VAINIO

2. tenori

Laulu, varsinkin säännöllisesti järjestetyt suuret laulujuhlat pitivät vapauden liekin palamassa Viron kansassa. Kuva esittää Viron itsenäisyysliikkeen suurta voimannäyttöä Eestimaa laul 1988 tapahtumassa 2.11.1988 Tallinnan laulukentällä. Tilaisuuteen osallistui yli 300 000 innostunutta virolaista. - Loppu onkin sitten lähistoriaa!

(Kuva: Matti Lukkari: Viron itsenäistyminen)

RUAKSEDEL

Pori Suajeluskunna Miäskuaro 15-vuatisjuhlaham Boris
23. III. 1934.

Vaičk Pori ollan gaike ja Pori juhliita,
om baikallas, ett kiäl on duatt hiukan gaukemppa.
Täst joukost puuttuu Mestar. Täälä N o r t a m o om bois.
Mutt kiäl o jäänn. Ja miksei stää täsä käyttöä vois:
Me muistle häänd, ko laolo meist kaikkjäm barhami.
Puhumall Mestrin giällell mek kiitä Mestari.

Kas niin, gai käädäm böyttä, avata salveti
- mutt leugas alls sen göyttä o melkke skandaali!
Kui olis, eiköst passais ett alkku veisatais
"N y t h i i t e e n k a i k k i h u o l e t",
nii juhli kai grundis saisi?
Ko voileppöödäs olla, ni sillist ajeta
ja tiätyst laillsellit tavalls se pannan guhniima:

(Poculum necessitatis)

Klaar o, herr kapteen! Jaaha, no, kuingast muuttemeks
teill maistuis lamppambemppu ja olutt paindimeks?
Ja sualast sikkä - olkkan, go olsitt kotonan,
freistakka joka sortti ja tehkä parhamban!
Ei mar, mutt hamppa ruastu, jousei niit einen gast -
Annetast kannun giärttä - ja sem bääll railakkast:

(Pocolum salubritatis)

Kuis sendäm, boja, olis, jos syämsengohinois
pidetäis hiukam baussi, ett selskapeerat vois?
Ei Apollot sillp palvell, ett palvo vattatas
eik Dionysos pöödäs kelpp yksin guninkkaks.

Nii häänd, mutt kyll mar sendä mep prassa fyyrkantti
ja jälit teem biäne vendan donnp pikkulämbimi.
Ei aut, vaičk heng o altis, ko liha heikko o.

No, lihapullan gimppu, o niitte vooro jo!
- O ihmises sendän glookui: Jos sialu ruakita,
ni vattan gäy stää katteks: Mnää tahdo makkara!
Jos sialu lendä korkkijall ja nautti musiikist,
ni vatt käy valla villiks tost siäniomeletist.

Jaaha, kai tralliteta jälit joku komjas värs!
Ei ruuambaljouttakka näi yhte hyämyn gärs.
Ja sitt meillt tuadam böyttä nuart sikavainaja.
(Pitäkkä huald siit, ettei teit semmsekse sanota!)
Ja sillon diättvästengi - se o nys sääkker se -
lyä joku klasis kyllke ja blyygist kröhäse.
Häm bitä komjam buhen - daičk änkke paperist.
yht lysti - muills se meina kamala hurramist.
Tott helkkaris hurrat täyty vuaspäivän gunniaks
ja nostak klasis tiätyst ja otta ryyppe taikk kaks!

Kyll puhettengin droikas o joskus loppum bääst
- se juakkon glasis tyhjäks, ko äskön droppi sääst!
Ja tiädättäk sitt, mitä mes saadam baistim bääll?
Joo, tundu vallan glookuld, ett ollang laingan dääll,
ko ulkmaalaissi kräämei meill etten ganneta:
viindruuvoi, appelsiinei ja pähkniöi anneta.

Kas nii - jälit ravistunnu o hamppa jokatell!
Jos juadais toora kaffett ja sem bääll - yks Martell
taikk muut sengaldast troppi, ko heill om botuisas.
Ei hualit nimest - ei se ols sungan gualemaks.
Nääks, ko stää taedoll nautti, käy jämpit ko Eskoll juur:
ett on gon daeva riämuis pylllysäs pyrstö suur...

Nii häänd. Sitt voikim byhjet taulvälkkis salvetti
ja pokat isändväell ja sannok kiitoksi.
Ei kädest tarvitt kiittä - mut skoolat passa kyll.

Nääks helkkris, paistak auring jo taevaranna yll?!

MAESTRO

Erkki poika Hakkiluoto
arvostettu johtajamme
kasvoi Viasvedellä
lahden laajan rantamalla.
Siellä oppi soutamahan
veden viljat nostamahan
sekä verkoin että rysin
jotta muilla vempaimilla.

Soiton oppi isältänsä
luvialaisten lukkarilta
joka virret vanhemmiten
valssiloiksi vallan soitti
harmonilla hartahasti.

Sota-aikoina kovina
Erkki autolla ajavi
vaikk' ol vallan nuori poika
sekajunal seikkaeli
ajoi kalat kaupunkihin
sekä kalat että maidot.
Hytissänsä tilavassa
akat huivipäät kuletti
myöskin paapat parralliset
joill' oli jotakin Porissa
asioita tehtävänä.

Kun ol selvitty sodasta
lähti poika opin hakuhun
löytämähän leipäpuuta.
Raumal oli opinahjo
seminaari halullisten
opettajiks osaavaisiks
kansankynttilöiks kohota.
Siellä saipi soitonpäästä
kiinni oikein totisesti
lauloi kuoros kuntoisasti
Räikkös-Arvon johtamassa
soitti aamun hartaudet
joskus jopa kirkonmenot.
Pianollaki pimputteli
säestäin laulajat soreat.

Meni sitten maailmalle
mistä saisi leivänpuolta
sekä kuoroo johtaaksensa.
Saipa siellä oppiakkin
taidossa jalon musiikin.

Jo tulikin Poriin
Altin armaan vetämänä
jatkaajaksi työnsä suuren
kuoron komeen johtajaksi
kakkoseksi ensi alkuun
sitte myöhemmin maestroks.

Kylläs opit oluelle
sekä viinalle rupeat
jos vain näissä porukoissa
kaikki karonkat koluat
kaikki istut kokoukset.
Ain on joku tarjoomassa
maljojansa maestrolle
että saisi ryyppylaulun
alkuäänet antaaksensa.
Näin se opetti Olavi
velhoeli Viitasemme
tokabasso niin matala
virren vakaan vetelijä.

Ei alkanut alkoholille
eikä viinalle ruvennut
närien meni konjakit
pitkin hampain pontikatki.

Laulut ol laatusat hänellä
kappaleet kovin kopeat
kaikki virret veisuutteli
ryyppylauluset rallatti
kantaatitki kailotutti.
Lukemattomat nuottilehdet
puhki laulatti paperit
itse teki toiset nuotit
sävelsi paremmat laulut
sekä sovitti sopivat.

Olipa pojalla "hoppy"
kerätä vanhoja rojuja
merentuomaa tavarata.
Siitä lähtevi aluksi
kokoelmat kertymähän.
Laaja omppi lopputulos
siell' on kamaa kaikenlaista
vanhaa rompetta rutosti
valmettia vanhanlaista
joll' on kiva kiristellä
piikkilangatki pihassa
työkaluuki tuhat sorttii
tarpeellista talonpidossa
jotka vaimoin että miesten
käsissä on kulunehet.
"Joka säästää saadessansa
sill' on tarpeessa tavaraa"
näin se sanoo sananlasku
vanhankansan viisastelu.
Tarvetta jos vaik ei oisi
mukava on katsastella
sekä käsin kosketella
näyttää joskus kavereille
antaa ihmeteltäväksi

mit on tehty tälläkin kalulla
kuta kummaa härvelillä.

Se ol mejän kuoron onni
ettei perheelle ruvennut
ottanut vaimoo vaivoiksensa
eikä tehnyt tenavia
kakarointa kiljuvia
pirttihinsä pyörimähän.
Kuoro ol perheenä hänellä
lapsina partasuut urohot
joita johti kepakolla
tahi pienel puikkosella
joskus nyrkil paukutteli
pöytään lautakantisehen.
Eipä päähän naputellut
vaikk' ois ehkä tarve ollut
kun lauloivat lattapäät urohot
omiansa lasettivat
niin kuin terveiset tulevat
vanhan vaimon peräpästä.

Vaikk' on Erkki lähtemässä
jättämässä tahtipuikon
miesten nuorempain käsihin
kumppanien kauniimpien
niin me kuitenkin usomme
että pysyy porukassa
antaa tukensa vahvan
tekee työtä löytyvätä.

Suuret on pojalla kalossit
isojalkaisen saappahat
löytyipä niihin mies kuitenkin
Guido poika kaupungista
Vironmaalta alkujansa
jonka on jalat sopivat
Erkin jälkii jatkamahan
vetämähän kuorotyötä
tämän kuoromme parissa
miesten laatusain keralla.

Maaliskuu 2000

SEPPO NORDLING
1.tenori

ERKKI NAURAA

Musiikkineuvoksemme on todellinen "huumormies", joka viljelee sarkastista huumoriaan harjoituksessa. Seuraavassa esimerkkejä "Erkin parhaista":

1. Harjoitellaan Gripenbergin "Tuonne taakse metsämaan". Laulu ei oikein suju, joten Erkki antaa ohjeen: laulakaa kuin suu olisi täynnä hyvä viiniä.
2. Erkki ja musiikkiprofessori Altti Järvinen olivat menossa johonkin edustustilaisuuteen. Ei ollut täysin selvästi sanottu pukeutumisesta - frakki vai tumma puku - joten Altti ratkaisee ongelman sanoen: "kyllä kai me esiinnyimme frakissa!"
3. Erkki kertoi tositapauksena, että joskus 50-luvulla jonkin lehden kulttuuripalstalla oli arvostelu Griegin Peer Gyntistä. Jutussa oli laulu "Åsan kuolema" muodossa Aasin kuolema!

PALINDROMIRUNO

Ohi noin usuta jano,
ole itsesi, totta.
Vatsaviat alakautta saat,
taas syysi,
niukin uuma, ah!

Oot upee, siro.
Lentää suuri laatta,
paha uni
sinua hapattaa.

Liruu säät,
ne lorisee.
Putoo haamu-uni
kuin isyys
saattaa sattua.

Kalat aivastavat
totisesti.
Elo on ajatus,
uni on iho.

NÄIN ELÄT TERVEEKSI 90-VUOTIAAKSI

- *Suhtaudu myönteisesti, nauti elämästä.*
- *Hanki tietoja, käytä aivojasi.*
- *Varjele päätäsi, se ei kestä kolhuja. Käytä kypärää tarvittaessa.*
- *Muista periaate: kaikkea tarpeeksi, ei mitään liikaa.*
- *Kun sairastut, hoida itseäsi.*
- *Älä myrkytä itseäsi, älä edes alkoholilla.*
- *Ole seurallinen. Älä unohda ystäviäsi, etsi myös uusia.*
- *Jos on paha mieli, kerro se läheisille ja lääkärille. Apua saa.*
- *Seuraa aikaasi, liiku, älä unohdu keinutuoliin.*
- *Suunnittele, harrasta ja haaveile.*

Reposaaresta ja sen hotellista

Reposaari on noin kolme kilometriä pitkä ja puoli kilometriä leveä saari, joka sijaitsee aavan meren ja mantereen välittömässä läheisyydessä. Edullisen sijaintinsa sekä ainutlaatuisen suojaisen ja syvän luonnonsatamansa vuoksi Reposaari oli jo vanhastaan tunnettu kauppamiesten ja sotaretkeilijöiden suosiossa.

Reposaari-nimi tavataan ensi kerran OLAUS MAGNUKSEN kartassa vuodelta 1539 muodossa REFZE sittemmin REFFZÖÖ. Tämän jälkeen nimi porilaistui muotoon REPSÖÖ.

Erik XIV:n antamassa etuoikeuskirjelmässä se oli muodossa RÄFZÖÖ ja vielä esiintyi neljäskin muoto RAFFZÖÖ. 1870-luvulla käytti Satakuntalehti nimityksiä RÄPSIÖ, RÄPSÖÖ, REPSÖÖ ja RÄPSYY.

Professori MIKKOLAN tutkimusten mukaan Reposaari-nimi oli kuitenkin väärä suomennos, sillä nimenä täytyisi pitää muotoa REFSÖ - saarihan on ilmeinen rannansuunnassa oleva kiviriuutta, joten hänen mukaansa oikeampi nimitys olisi joko Särkkäsaari tai Riuttasaari.

Vuonna 1558 antoi Juhana Herttua Reposaaren samana vuonna perustetulle Porin kaupungille "nautittavaksi ja käytettäväksi". Saari oli aluksi kaupunkilaisten kotieläinten kesälaitumena ja kalastajien käytössä.

Mielenkiintoinen tieto Reposaaren historiassa on suunnitelma, jonka tarkoituksena oli tehdä Reposaaresta Suomen pääkaupunki. 1700-luvun alussa esitti Turun Yliopiston professori Israel Nesselius kirjoituksessaan "Om Finnlands huvudstad och huvud-commersle" suunnitelman Reposaaren muodostamiseksi Suomen pääkaupungik-

si. Nesselius esitti kirjoituksessaan yhtenäisen vesireitin avaamista Saimaasta Päijänteen ja Kokenäenjoen kautta Pohjanlahteen. Tähän suunnitelmaan liittyi myös esitys Reposaaren muodostamisesta suursatamaksi. Suunnitelmaa tuki myös saaren sijainti etäällä tulenarasta itärajasta ja lähellä Ruotsi-Suomen pääkaupunkia sekä saaren hyvä linnoitettavuus.

Kuin vahvistuksena Nesseliuksen ajatuksille Reposaaren ominaisuudet tekivät siitä aikojen kuluessa vilkkaan suursataman. 1870-luvulla Reposaari oli muutaman vuoden Suomen suurin vientisatama. "Björneborgs Tidningin" mukaan Reposaaren redillä oli 20.6.1877 samanaikaisesti 160 laivaa. Tämän jälkeenkin Reposaari oli edelleen pitkään suursatama, kunnes Mäntyluodon rautatie ja sataman rakentaminen antoivat kuolinsikun Reposaarelle vientisatamana.

Reposaareiset anoivat myöskin aikanaan kaupunkioikeuksia ja eroa Porista. Anomus lähetettiin armolliselle keisarille 1909. Käsittely oli kuitenkin perin hidasta ja siitä annettiin lopullinen epäävä päätös 1913.

Vuonna 1837 valmistui ruotsalaisen pääoman turvin rakennettu Reposaaren saha. Sen edellytykset liiketoiminnan harjoittamiselle olivat varsin edulliset. Niinpä saha 1890-luvulle tultaessa olikin noussut yhdeksi Suomen merkittävimmistä höyrysahoista. Suurimmillaan saha antoi työpaikan lähes 500 työntekijälle. Sahan toiminta lakkautettiin 1974.

Reposaarelle pääsi ennen mantereelta vain laivalla, kunnes 1956 valmistui tie saarelle.

Sitten muutama sana Reposaaren hotellista. Se

Reposaaren katunäkymä kirkosta päin kuvattuna

rakennettiin 1838 ja laajennettiin huomattavasti 1847. Hotellilla on ollut hyvin monia vuokraajia, jotka toimivat toiset lyhyehkön toiset taas vähän pidemmän kauden. Sen loistokaudet sijoittuvat 1880-luvulle, jolloin hotellinjohtajana toimi Frans August Engström - hän toimi myöhemmin myöskin hotelli Otavan johtajana. Hänen aikanaan järjestettiin hotellissa monia musiikki-illallisia, joihin porilaiset saapuivat Norrmark, Södern tai Atsalea-höyrylaivoilla kaupungin rannasta. Satakunnan Kansa kirjoitti 1896, että Pori lienee ainoita kaupunkia, jonka omistamassa talossa harjoitettiin ravintolaliikettä.

Ravintolanpito aiheutti myös ankaraa vastustusta ja sitä vaadittiin muutettavaksi raittiusravintolaksi, mutta yksikään kaupungin valtuusmiehistä ei ehdotusta kannattanut. Loppurepliiikissä todettiin, että merimiehet tarvitsevat ryypyn, kun tulevat maihin vetisiltä matkoiltaan. Jälleen 1904 jätettiin kaupunginvaltuustolle anomus, että väkijuomien anniskelu lakkautettaisiin, mutta anomukseen ei silloinkaan oltu suostuvaisia.

Suurlakon aikana 1905 yritettiin jopa väkivalloin sulkea hotelli ja seuraavana vuonna 1906 anniskelu kiellettiin ja hotelli muutettiin matkustajakodiksi. Yksi sen huoneista luovutettiin tällöin kansakoulun käyttöön. Kansakoulu toimikin tässä rakennuksessa aina vuoteen 1922, jolloin se taas siirtyi ravintolaksi.

On syytä todeta, että Reposaaren hotelli oli saaren ainoa huvittelupaikka, jossa järjestettiin iltoja ja tanssiaisia ja se lisäksi toimi juhlahuoneistona, jossa pidettiin erilaisia hyvinkin arvokkaita isänmaallisia ja jopa uskonnollisia tilaisuuksia. Se oli siis toisin sanoen paikkakunnan sivistys- ja kulttuurielämän keskus.

Aikakirjat kertovat, että 1864 kävi Turun ja Porin läänin kuvernööri, kreivi Carl Magnus Creutz

Reposaaressa. Hänen kunniakseen järjestettiin juhlapäivälliset, josta tehtiin hyvin tarkat laskelmat.

Juhlista on kirjoihin jäänyt seuraavat tiedot: Juhlavieraita varten oli varattu 6 pulloa olutta (senaikaiset pullot olivat niinsanottuja halstoopin potuja, siis puolet tuopista, joka oli 1,3 litraa) 3 pulloa englantilaista portteria, 3 pulloa punaviiniä, 3 pulloa hienoa sherryä, likööriä ja konjakkia. Myös sikarit ja paperosit kuuluivat tarjoiluun. Laskelman lopussa oli maininta, että soittajat saivat yhteensä 5 pulloa olutta ja heitä oli kymmenen. Soittajaa kohden siis 0,65 litraa.

Myös Aleksanteri II:n hallituksen 25-vuotisjuhlal pidettiin 1880 Reposaaressa, jolloin kaikki julkiset rakennukset olivat juhlaavalaistut ja puiston puihin oli ripustettu erivärisiä lyhtyjä.

Porin Mies-Laulu on Reposaaren hotellissa viettänyt monia syyskauden avauksiaan. Meidän edeltäjäkuoromme PSM vietti syysjuhliansa tiettävästi ensi kerran 1928. Valitettavasti PML on luopunut tästä perinteestä, mutta Vaarin Laulu on uskollisesti aina syksyisin kokoontunut hyvän kalapöydän ääreen. Hienointa olisi, jos voisimme lähteä laivalla Porin jokirannasta niinkuin ennenvanhaan tehtiin.

Haluaisin vielä mainita historiallisena seikkana, että maittavan kala-aterian ohella syötiin myöskin "Mummun nihkeetä". Tämä oli Helkky ja Erkki Toivolan kuuluisaa ruisleipää, joka taiten paistettiin jälkiuunin lämmössä. Siinä oli onnistumisen salaisuus. Leipomo toimi Reposaarella 60 vuotta. Leipomon viimeinen hoitaja oli Anni Toivola ja viimeiset leivät paistettiin 1.8.1976.

RAIKKO JAATINEN
2. basso

UUDEN KUOROTALON KÄYTÖSTÄ

Porin Mies-Laulun uusi kuorotalo on tosiasia. Talo otettiin käyttöön keväällä 1998. Talo on suunniteltu ensisijaisesti musiikkitapahtumia varten, mutta jo perinteinen vuokraustoiminta kuoron ulkopuolisille käyttäjille on ratkaisuisissa otettu huomioon.

Keittiö on joka kodin sydän, niin myös kuorotalomme. Keittiön varustelu oli lähes kokonaan kuoron nais-toimikunnan ansiota. Keittiön ajanmukaisuudesta ja toimivuudesta on saatu kiitoksen sanoja niin omalta väeltä kuin vuorkaajiltakin. Viranomaisten myöntämät anniskelu-oikeudet lisäävät talon käyttömahdollisuuksia.

Talon valmistuttua pohdittiin, miten talon käyttömahdollisuudet parhaiten saadaan yleisön tietoon. Nyt, kun kokemuksia on kertynyt kahden vuoden ajalta,

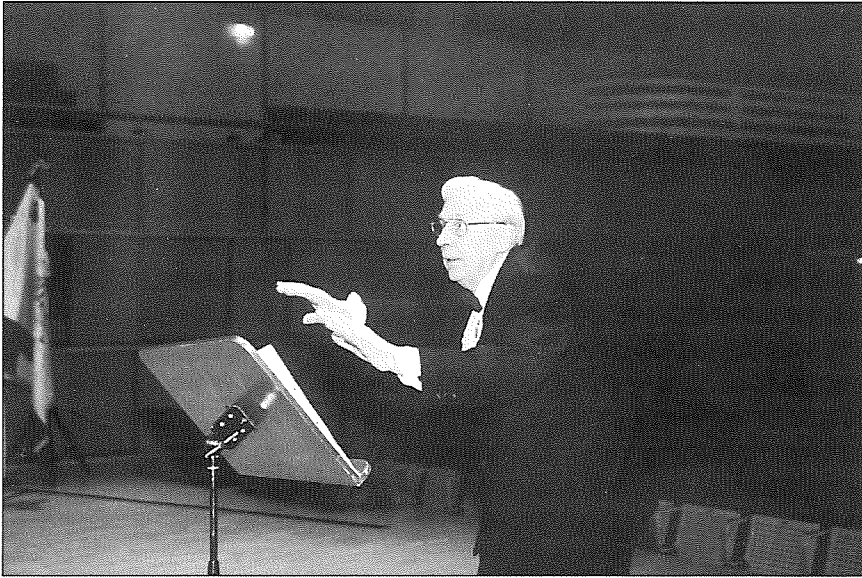
voimme nöyrin mielin todeta, että "hyvä kello kauas kuuluu". Siis käyttäjien antama palaute ja "sanan leittäminen" on toiminut tehokkaasti.

Kuoron isännöitsijänä voin ilolla todeta, että talolla on järjestetty todella runsaasti häättilaisuuksia. Samoin monet yritykset ovat pitäneet kuorotalolla koulutus- ja tiedoitustilaisuuksia. Lukuisten taide- ja huonekalu-näyttelyjen järjestäminen PML:n talolla on isännöitsijän arkipäivää.

Kuoron valitsemana isännöitsijänä kiitän kaikkia talon käyttäjiä kuoron saamasta luottamuksesta. Tästä on hyvä jatkaa.

TAISTO LÄHTEENMÄKI
Isännöitsijä

Maestromme Erkki Hakki luodon tyylinäyte

Viimeiset tarkistukset kenraaliharjoituksessa

Kuoron vahvistettu kvartetti, vasemmalta Harri Huhtinen, Into Salonen, Pekka Koskenkorva, Pekka Peltonen, Seppo Nordling, Osmo Blomroos, Raikko Jaatinen, Erkki Anttila ja Mikko Nuorsaari

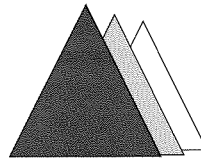
Kuoro valmiina 55-vuotiskonserttiin Porin Promenadikeskuksessa 25.3.2000

Satakunnan Autotalo Oy

Taustaa tapahtumille.
Uutisia ajassa.

UUSI AIKA

Kuninkaanlahdenkatu 7, 28100 PORI
Puh. 6300 200

**Porin
KOPIOKOLMIO OY**

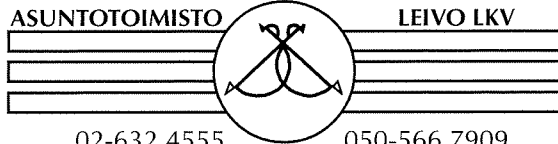
Kiertokatu 15, 28130 PORI
Puh. (02) 634 2120, fax. (02) 635 0340
Sähköposti: porin.kopiokolmio@co.inet.fi

PORIN LAATUKULJETUS KY

ASUNTOTOIMISTO

LEIVO LKV

02-632 4555

050-566 7909

Gallen-Kallelankatu 13, PORI

**AUTO
KALLIOMAA**

KORJUUNTIE 17-19, 28360 PORI

SEAT

**RINTA-JOUPIN
AUTOLIIKE**

PORI

PUH 02-6304 700

HYVÄNTUULENTIE 8

MAALAUSLIIKE T. HEINOLA KY

Alko

PORIN MYYMÄLÄT: ISOLINNANKATU,
ETELÄVÄYLÄ JA MIKKOLANTIE
AVOINNA MA-PE 9-20 JA LA 9-18

Aker Maritime

Porilainen
ykkösjoukkue -
MAAILMAN
MERILLE

Aker Rauma Offshore

Aker Mäntyluoto

PT-RAUMA

EXPRESSBUS

Mennään bussilla, vaikka hiihtolomalle!

Expressbussissa nuorisokin (12-16 v.)
matkustaa edullisesti **lastenlipun hinnalla**,
kun matka on vähintään 80 kilometriä.

Kysy lisää matkahuollosta tai meiltä!

Satakunnan Liikenne Oy

www.satakunnanliikenne.fi
Puh. (02) 5400 200

Fasade

ULKOMAALIT

SISUSTUS HARHIO

Keskuskartano, 28130 PORI, puh 633 4998
AVOINNA: MA-PE 9-17.30, LA 9-13.00

väriOksa

Uusitie 1, ULVILA puh. (02) 538 8811
Palvelemme ma-pe 9-18, la 9-14

Löydä sijoittaja itsessäsi!

Kun sinulla on Solo-tunnukset, voit
pistäytyä pörssissä milloin haluat.

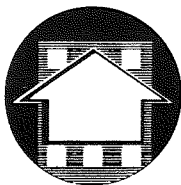
MERITA PANKKI OY

Tutustu
Sijoittajan Soloon
osoitteessa
www.merita.fi

MeritaNordbanken

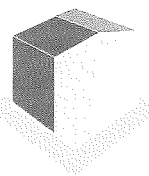
porin leipä

**SATAKUNNAN
LUKKOASENNUS OY**

** helat ja lukot **

Karjarannantie 18, 28100 Pori
Puh. (02) 633 7144, Fax (02) 633 7334

MODULTEK

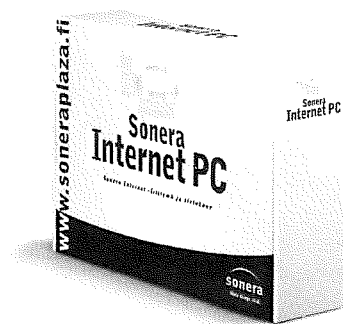
CAD & Data Management Specialist

swisslog

CIMCORP

Robottiikan asiantuntija

Cimcorp Oy, Sammontie 5, 28400 Ulvila
puh. 02-6775 111, fax 02-6775 200

Internet-liittymän mukana saapuu nyt tietokone!

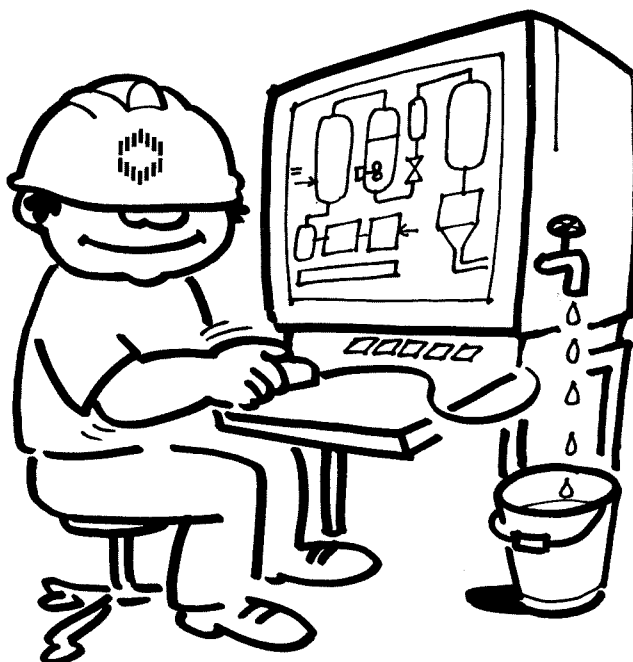
Sonera Internet PC on huoleton ja huokea tapa aloittaa surffaaminen. Marssi kauppaan, tee sopimus ja kotvan kuluttua kotiisi kannetaan tuliterä tietokone, johon on asennettu Sonera Internet -liittymä! Tarvitset vain puhelinliittymän, ja siinä kaikki.

Käyttö alk. **199 mk/kk** + puhelumaksut
Aloituskasvu 300 mk

sonera

 TeleRing

Antinkatu 11 PORI, puh. 02-0407 4621

**Chematur
Ecoplanning**
Chematur Engineering Group

PL 78
28101 PORI
Puh. (02) 624 0200
Fax (02) 624 0290

**SATAKUNNAN
KANSA**

Sinulle tehty

Pori, Gallen-Kallelankatu 9 A
puh. 630 7100

Optikko
NORDLING

Pori: Itäpuisto 5 Puh. (02) 641 2336
Ulvila: Friitalan Riste Puh. (02) 538 9666

Porin Keskusapteekki

PORIN VANHAKOIVISTON

APTEEKKI

Vanhakoivistontie 22, Pori

Avoinna:
ma-pe 9-18
1.6.-31.8.
ma-pe 9-17

Puh: (02) 635 5171
(02) 635 2400
Telefax: (02) 635 2400

PORIN PUISTO-APTEEKKI

Eteläpuisto 10, Pori
avoinna ark. 8.30-18.00
Puh. (02) 633 3304 Lääkärit (02) 633 2222
Konttorit (02) 633 2313

CITYSIVUAPTEEKKI

Satakunnank. 23 B, Pori
Puh. (02) 633 2323

YA Yliopiston Apteekki

**LÄNSI-PORIN
APTEEKKI**
Ojuritie 2 Pori
(Vähärauman liiketalo)

Puh. (02) 637 7763, Fax (02) 637 7715

ASEMA-APTEEKKI

Itsenäisyydenkatu 39, 28100 PORI, puh. 02-630 2600

Maantiekadun Apteekki

Satakunnan Osuuskaupan toimialueen bonustoimipaikat

PRISMA

Porin Itäkeskus,
automarket Prisma

Cafe Rondo, Luontais-Prisma, Hius-Prisma, Kukka-Prisma, Suutari lukko- ja avainpalvelu, Puhelinpiste

Sokos Herkku, Herkku Cafe, Sokos -erikoistavaraosastot Beauty City, Suutari Vainio Pori

Harjavalta, Huittinen, Kankaanpää, Kokemäki

Sale

Jaara, Kiiikka, Köyliö, Lavia, Luvia, Merikarvia, Merstola, Pomarkku, Pori, Punkalaidun, Siikainen

LÄHIMYYMÄLÄ

Köyliön Kankaanpää

ROSSO

Pori

HESBURGER

Porin Itäkeskus

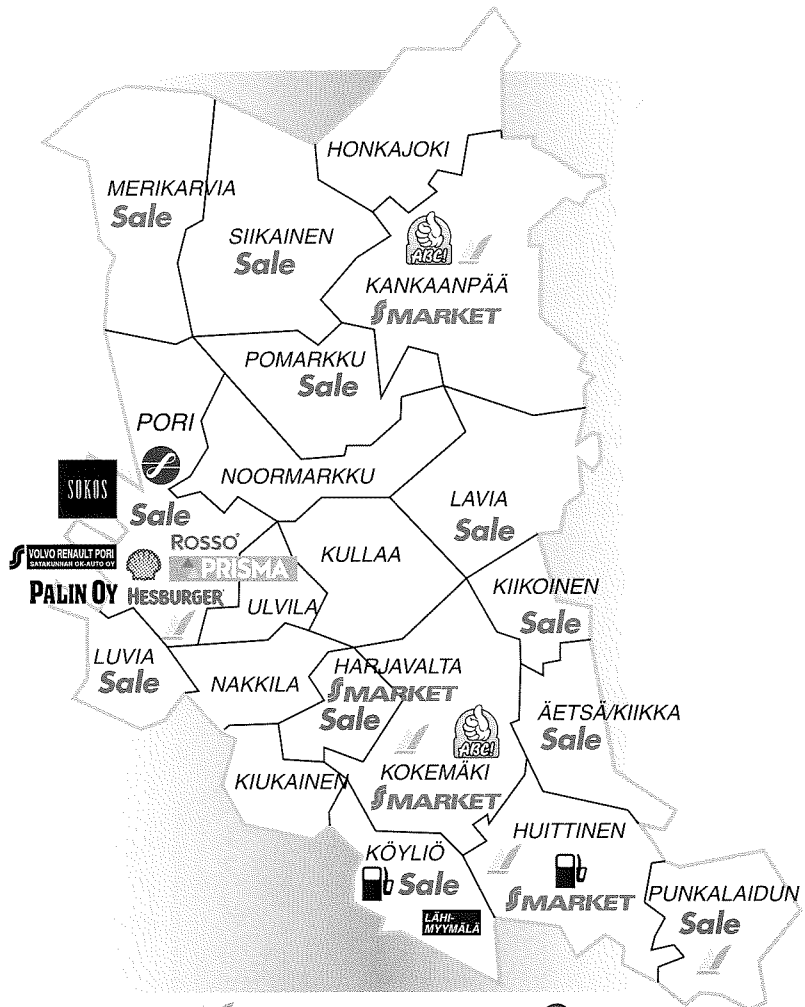
ABC Kankaanpää, ABC Kokemäki, Shell Prisma Porin Itäkeskus, Huittismarket Huittinen, Sale Köyliö. Polttoöljymyynti Köyliön Kankaanpää

PALIN OY

Porin Itäkeskus, Rauma

Porin Itäkeskus

AGRI MARKET

Agrimarket/myymälä: Pori, Kankaanpää, Kokemäki, Huittinen, Punkalaidun

SOKOS HOTEL VAAKUNA

Ravintolat: Fransmanni, Night Vaakuna, Winston, Axel's Pori

Lisäksi Bonus-yhteistyökumppanit

Tavallisista parempi optikkoliike

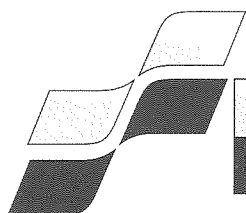
Rantasen
HAUTAUSTOIMISTO

Olemme muuttaneet takaisin vanhoille kulmille.
Tule tutustumaan uusiin tiloihin!
Puhelinnumerot säilyvät ennallaan, eli
6336707 ja 6332707.

KukkaMylly
Itäpuisto 12 Pori

Sata-Electro Oy
Mekeltek Oy
Teknikontie 1
28600 PORI

SATAKUNNAN
URHEILULIIKE OY

VOTEK

The Connection Between The Spoken Word and Computer Technology

Erikoishammasteknikko
Hannu Keitaanpää

Hotelli Amado

Keskusaukio, 28130 PORI
puh. 02-6310100

- AUTOMAATIO
- SÄHKÖISTYS
- INSTRUMENTOINTI

Työpajakatu 9, PORI
puh. (02) 64 80 234
fax. (02) 64 80 270

INSINÖÖRITOIMISTO
AUTEK OY

Eskama-yhtye ja Pentti Laine

*Esa Laiho (harmonikka) • Mauno Salmela (harmonikka)
• Kauko Naarmala (kontrabasso) • Pentti Laine (laulu)*

PORIN
Vaihto Kaluste
Helmentie 6-8, Herralahti Puh. 630 4300

Soittaa

*Juhlatilaisuuksiin
kuten*

- merkkipäivät
- häät
- järjest. tilaisuudet
- tanssiaiset

- viihdemusiikkia
- pelimannimusiikkia
- ohjelmamusiikkia
- tanssimusiikkia

Tiedustelut puh.

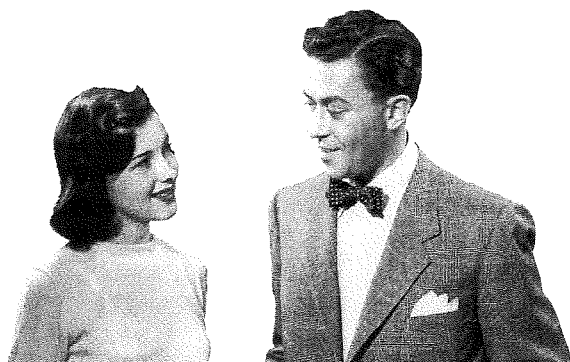
(02) 641 2068 • (02) 639 3665 • (02) 637 7702 • (02) 637 9268

VARATTU

Kuittaa Bonusta

sähkölaskustasi!

Lyö kaksi karpästä yhdellä iskulla -
osta edullista sähköä Pori Energiasta
ja kartuta samalla bonuskertymäsi
Satakunnan Osuuskaupan
asiakasomistajana.

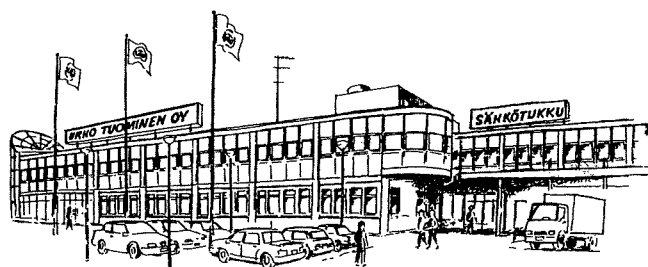
- ◆ Helppoa ja vaivatonta
- ◆ Säästät selvää rahaa
- ◆ Saat edullista sähköä
- ◆ Kysy ihmeessä lisää!

Veikonkuja 1, PL 9, 28101 Pori
puhelin: 621 2233 faksi : 621 2104
sähköposti: porienergia@pori.fi

Tekmanni Oy

UTUMAASTA tarvikkeita ja osaamista
sähkön käyttöön joka lähtöön.

Soittele tai tule käymään!

Puh. (02) 550 800

Osoite: Hevossaankatu 3, Pori

URHO TUOMINEN OY

- sähkön ammattilainen -

Mukavuuteen uusi ulottuvuus. InterCity

www.vr.fi

LIPSANEN-YHTIÖT

Viasveden Hiekka- ja Kuljetusliike Oy

- Puhallushiekat
- Värihiekat
- Valkoiset kvartsihiekat
- Suodatinhiekat
- Valimohiekat

Osoite: Vanha Raumantie 811 28660 PORI
Puh: 02 6471 230, Fax: 02 6471 248

PIIR-GROUP Oy

Automaatioprojektit ammattitaidolla

Perkokuja 1, 28400 ULVILA
Puh. 02-550 5100 Fax 20-550 5111

K.T.TÄHTINEN OY

PELTI- JA RAUTARAKENTEIDEN AMMATTILAINEN

◇ ILMASTOINTITYÖT	◇ SUUNNITELMAT
◇ RAUTARAKENTEET	◇ VALMISTUS
◇ PELTITYÖT	◇ ASENNUS
◇ RUOSTUMATTOMAT
TERÄSRAKENTEET	◇ MYYNTI

Raja-Hiltantie, 28600 PORI. Puh. (02) 631 1211, fax (02) 637 7991
Teollisuustie 29, 60100 SEINÄJOKI. Puh. (06) 421 0800, fax (06) 414 8602

PORIN
K-RAUTA

SATAKUNNANKATU 39, 28130 PORI, Puh. 6334 666
Palvelemme ma-pe 7.30 - 19, la 9 - 15

Porin
PULTTI OY

PUTKIRAKENTAJAT OY PORI

NOBÖ

Hanki taloudellinen NOBÖ
lämmitin.
Se on helppokäyttöinen ja
turvallinen.

SKANSKA

VARATTU

Valokuvaamo **Kinocraft Oy**
Isolinnankatu 5 Puh 6333 521

Erikoishammasteknikko

A. FORSBERG

Kielikoulu **TUOMOLA OY**

Puh 02 - 6411 572
Fax 02 - 6333 057
E-mail leena.tuomola@saunalahti.fi

SLO

PVO-LÄMPÖVOIMA OY

STRÖMFORS THORSMAN WIBE

LEXEL ELECTRIC OY
www.lexel.fi

LEXEL

SataCom
Otavankatu 12, 28100 PORI, Puh. 02 6306100

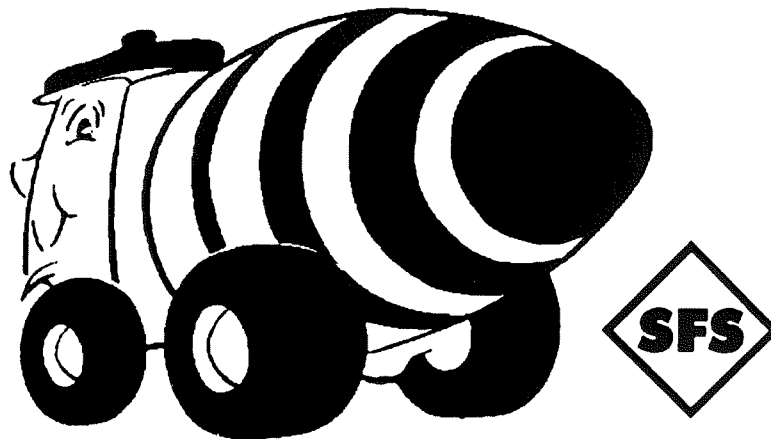
Kestävää tietotekniikkaa jo yli 10 vuotta

Nyt on kannettavienkin hinnat sellaiset että ammattilaistakin laulattaa.

Tehokkaat ja edulliset testivoittaja mikrotietokoneet

Hyvää palvelua ja laatutuotteita

- Valmisbetonia
- Betonin pumppausta

www.lohjarudus.fi

LOHJA RUDUS

Lohja Rudus Oy Ab

Pori (02) 529 9430

Rauma (02) 549 8480

Harjavalta (02) 674 4344

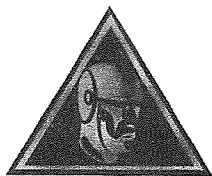
**ASFALTTI
KUTSUU.**

LUJAKUMI

MICHELIN

M a a n t i e k a t u 8 , P o r i , p u h . (0 2) 6 3 3 6 2 6 1

COROB
COLOR ENGINEERING
F I N L A N D

**SUOMEN
SAIRAALATUKKU**

Sepänpellontie 31, 28430 Pori
puh. 02 - 6460 120, fax 02 - 6460 506

VAATTEISTOSTA TARVIKKEISIIN

Presidentinpuistokatu 14, PL 5, 28131 PORI
Puh. 02-635 1878 Fax 02-635 0083
Krnro 423.335

TUKESin rekisteröimä S1-ryhmän sähköasennusliike
Sähkö- ja teleurakoitsijaliiton jäsen

SÄHKÖ-VELERA OY

PL 67 28101 Pori
0400 740 511, 0400 725 099
Fax **02 635 9252**
<http://personal.inet.fi/yritys/velera>

Tulevaisuus on ilmassa

Ilma on puhdasta, uusiutuvaa energiaa. Meri-Porissa sijaitsee nyt Suomen suurin tuulivoimalapuisto, joka tuottaa noin 10 000 kerrastaloasunnolle sähkön.

Hyötytuuli, energiaa ilmasta
- myötätuulta tulevaisuuteen!

Tuulipuiston opastuskeskus Reposaaren pengertiellä palvelee joka arkipäivä klo 12-16 (ei la). Opas on paikalla.

Ryhmävarauksia otetaan vastaan, puh. 638 4493.

Tule ja tutustu!

Ylivoimainen *YlkköisBonus* meiltä!

Euromarket

Eteläväylä 2, 28610 Pori, puh 6300 400

AMMATTI-ISÄNNÖITSIJÄT OY

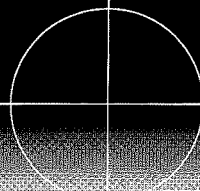
Koivistonpuistikko 35, 28130 PORI
Puh. (02) 635 0661 Puh. ja fax (02) 635 2816

ARKKITEHTUURI OY EEVA RUISSALO
ETELÄKAUPPATORI 4 A, 28100 PORI

sähköpostit:
arker.ruissalo@nic.fi
eeva.ruissalo@nic.fi

puh. (02) 632 7272
GSM 0500 530 983
fax (02) 633 0363

Luottamuksen
arvoista jälkeä.

Alprint Oy, Pori
Mikkolantie 20-24

Alprint Oy, Vetokuja 4, Vantaa,
PL 139, 00101 Helsinki,
puh. (09) 50 782,
www.alprint.fi

ABB

ABB Installaatiot Oy

INTERSPORT

PORI

Itsenäisyydenkatu 1, Pori
Puh. (02) 641 5200
Avoinna ark. 9.30-18, la 9.30-15

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO

VESA WAEGELEIN

Gallen-Kallelank. 5 A

Puh. (02) 641 6333

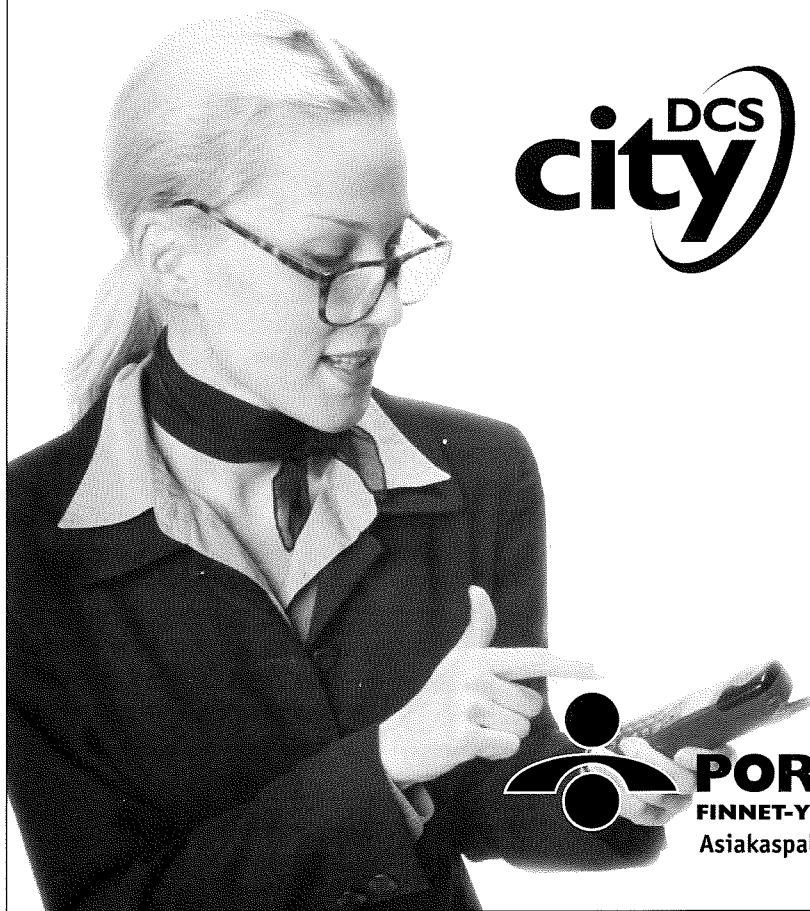
Porin Konttorikone Oy

TOMMILANTIE 2A 28610 PORI PUH. VAIHDE (02) 637 0011

RICOH SHARP

DIGITAALISET KOPIOKONEET
DATA/VIDEOPROJEKTORIT
TOIMISTOTARVIKKEET

MYynti • VUOKRAUS • HUOLTO

city^{DCS}

Mistä kaupungilla puhutaan

DCS City on parasta sitten kännykän keksimisen. DCS City tuo taskuusi kaikki nykyaikaiset puhelin-toiminnot EDULLISESTI.

PORIN PUHELIN OY

FINNET-YHTIÖT

Asiakaspalvelu: Itäpuisto 3, Pori, puh. (02) 620 2425

Kotimaista osaamista -
Kansainvälistä kokemusta

 KEMIRA
KEMIRA PIGMENTS OY
28840 Pori
Puh.(02) 628 1000
Fax. (02) 628 1091

LINJA-AUTOLIIKENNE
TILAUSAJOT

Teljänkatu 8 C 1
28130 PORI

p. 02-632 5777
fax: 02-632 5606

VEHMAS-PUTKI KY

Niittymaa
28580 Pori

Puh./fax 02-647 5598
Auto 040-504 4270

Porin Diakonialaitoksen
HAUTAUS- JA KUKKAPALVELU

PORI, ETELÄPUISTO 19
PÄIVYSTYS 0500-591 969

INFO PALVELEVA KIRJAKAUPPA TORIN LAIDALLA
KIRJAMERI

Antinkatu 15, PORI
PUH. 02-6101 4000
www.kirjameri.fi

Avoinna:
9.00-17.30

Etsitkö varoillesi parempaa tuottoa?

Ryhdy rahastosijoittajaksi Osuuspankissa! OP-Sijoitusrahastoissa saat mahdollisuuden tuntuvaan tuottoon, täydet asiantuntijapalvelut ja tehokkaasti hajautetun sijoittamisen riskin. Voit myös muuttaa sijoituksesi takaisin rahaksi silloin kun itse haluat. Kysy lisää omasta Osuuspankistasi!

OSUUSPANKKI
Mukana elämän eri käänteissä

www.osuuspankki.fi

UPM

Olemme mukana edistämässä puun käyttöä
ja metsien hoitoa ympäristöä unohtamatta

UPM-Kymmene Metsä

Länsi-Suomen hankinta-alue

SUUNNITTELU • FILMITULOSTUS • NYKYAIKAINEN OSAAMINEN

- 4-väripainotyöt
- Lehdet
- Esitteet
- Kirjekuoret
- Käyntikortit
- Kutsut
- Käsiohjelmat

Myös:

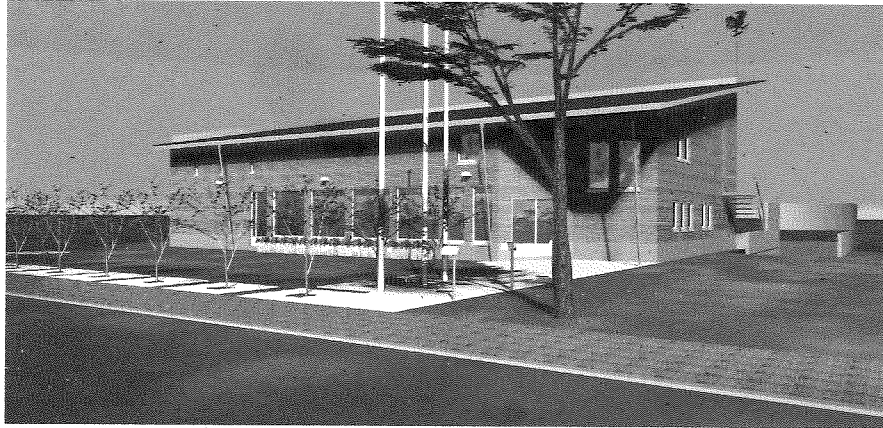
- Stanssaukset
- Breglaukset
- Pulverikohotukset
- ja muut jälkikäsittelytyöt

Mikaelintie 11
PL 23
29251 NAKKILA

Puh. (02) 537 4070
(02) 537 4080
Fax: (02) 537 4107
E-mail: valtapaino@valtapaino.fi

www.valtapaino.fi

Mies-Laulu talo Porin keskustassa on juhlava paikka

Käytössänne uudet tilat:

- Juhlatilaisuuksiin
- Konsertteihin
- Näyttelyihin
- Kokouksiin

- Sali 50-200 henkilölle
- Aula 10-30 henkilölle
- Kerhotila 20-50 henkilölle

Talon vuokraukseen liittyvissä asioissa yhteydenotot:

Vapaudenkatu 10, 28100 Pori
puh. (02) 633 5348, fax (02) 641 5348
Isännöitsijä 0400 421 653

*Porin Mies-Laulu
esittää lämpimät kiitoksensa
kaikille tukijoilleen.*

33

Kuin meis-tä, kuin
 II T *mf* kuin ku-kaan meis-lä kain ku-kaan
 sa ar-kus-sa, *p* ku-in meis-tä, ku-in
p kuin meis-tä kuin

Professori Altti Järvinen

38

38

44

44

ka.
 herkästi
 oin,

Director musices Joel Itäkylä

49

em-me-kä näin puh-das-ta si-ne-ä kat-so-vin. sil-min.
 49

pp
pp

I-palkinto Sulasol'in Satakunnan piirin sävellyskilpailussa v. 1988